

LAISVĖS GYNĖJŲ DIENOS 30-EČIO PAMINĖJIMAS NIUJORKE

2021 m. sausio 17 d. Niujorko Bruklino rajone susirinkę Niujorko, Naujojo Džersio, Long Ailando, Konektikuto lietuviai paminėjo Laisvės gynėjų dienos ir Sausio 13-osios įvykių 30-metį.

Istorinėje lietuviams Niujorko šv. Apreiškimo parapijoje šv. Mišių metu iškilminga eiseną buvo pagerbti žuvusieji laisvės gynėjai, jiems uždegtos atminimo žvakelės.

Po šv. Mišių surengtame minėjime į susirinkusiuosius kreipėsi Lietuvos Respublikos generalinis konsulas Niujorke, ambasadorius Vaclovas Šalkauskas, pažymėdamas, kad „prieš 30 metų Lietuvos žmonės ryžtingai ir drąsiai stojo ginti atgimstančios Tėvynės nepriklausomybės ir garbės. Šimtai buvo sužeista, sužalota, keturiolika laisvės gynėjų žuvo, dauguma jų jauni, tik pradėdantys savo brandų gyvenimą. Prisiminkime juos ir savo poelgiais būkime verti jų pasiaukojimo. Tomis neramiomis sausio dienomis itin svarbi buvo lietuvių ir Lietuvos draugų užsienyje, ypač JAV, parama ir palaikymas. Jūsų pastangų dėka pasaulis greitai sužinojo apie skaudžius įvykius Vilniuje.“

Generalinis konsulas V. Šalkauskas nuoširdžiai padėkojo renginio organi-

Niujorko Bruklino rajone susirinkę Niujorko, Naujojo Džersio, Long Ailando, Konektikuto lietuviai paminėjo Laisvės gynėjų dienos ir Sausio 13-osios įvykių 30-metį.

LR URM

zatoriams: Niujorko miesto lietuvių bendruomenei, šv. Apreiškimo parapijai, Niujorko Maironio lituanistinei mokyklai, Niujorko Neringos ir Tauro Tunto skautams, Niujorko lietuvių atletų klubui, Vilniaus sveikuolių

klubui „Gilužis“ už šios svarbios istorinės sukakties paminėjimą.

Į renginio dalyvius taip pat kreipėsi Niujorko lietuvių bendruomenės apygardos pirmininkė, Mainonio lituanistinės mokyklos direktorė

Rasa Sprindys, kuri savo prisiminimais susirinkusiuosius nukėlė į lemtingus 1991 metų sausio įvykius.

Kompozitorės, atlikėjos Simonos Smirnovos atliekama legendinė J. Marcinkevičiaus ir E. Masytės daina „Laisvė“

priminė visiems, kad laisvė - tai nėra duotybė, todėl privalome ją nuolat saugoti ir ginti.

Renginį vedė Maironio lituanistinės mokyklos mokytoja, šv. Apreiškimo parapijos narė Monika Kungienė.

LR URM

LIETUVA TĘSIA DALYVAVIMĄ TARPTAUTINĖSE OPERACIJOSE IR MISIJOSE

2021 metais Lietuvos kariai tęsia dalyvavimą tarptautinėse operacijose ir misijose. Šiais metais NATO, Europos Sąjungos, Jungtinių Tautų, tarptautinėse operacijose ir misijose dalyvaus apie 170 Lietuvos karių.

Šiais metais labiausiai didės Lietuvos kariuomenės indėlis NATO karinėje mokymo operacijoje Irake (angl. *NATO Mission Iraq*), kurioje šiuo metu tarnauja trys kariai. Metų pabaigoje Lietuvos indėlis šioje NATO operacijoje turėtų padidėti maždaug iki 40 karių. Lietuva numato dalyvauti ir kitose NATO vadovaujamosiose operacijose - Afganistane „Tvirta parama“ ir Kosove (angl. *KFOR*).

Jau vasario mėnesį didės Lietuvos indėlis ir į Europos Sąjungos vadovaujamas tarptautines jūrines operacijas - EUNAVFOR MED IRINI užduotis padės įgyvendinti Lietuvos kariuomenės laivų apžiūros grupę, o kovos

su piratavimu ir ginkluotais plėšimais jūroje operacijoje „Atalanta“ – autonominė laivo apsaugos grupė. Lietuvos kariai ir toliau dalyvaus ES karinėje mokymo operacijoje Centrinės Afrikos Respublikoje (angl. *EUTM RCA*), kuri šaliai padeda vykdyti gynybos sektoriaus reformas ir prisideda prie šios šalies karinių pajėgų rengimo. Taip pat bus tęsiamas dalyvavimas ES karinėje mokymo misijoje Malyje (angl. *EUTM Mali*), kuri prisideda ne tik rengiant Malio ginkluotąsias pajėgas, tačiau ir teikia specialiąją paramą mokymo srityje Sahelio jungtinėms pajėgoms.

Malyje Lietuva toliau dalyvaus ir Jungtinių Tautų vadovaujamoje operacijoje MINUSMA, kuria siekiama apsaugoti civilius gyventojus ir padėti atkurti vyriausybės valdžią šiaurinėje Malio dalyje.

Lietuvos kariai toliau tęs dalyvavimą ir nacionalinėje

karinėje mokymo operacijoje Ukrainoje, kurios tikslas – prisidėti rengiant šios šalies kariuomenę.

Numatoma, kad 2021 metais Lietuva prisidės prie tarptautinės jūrinio saugumo užtikrinimo operacijos (angl. *International Maritime Security Construct*) Hormūzo sąsiauryje – skirs štabo karininkus į operacijos vadavietę Bahreine.

Dalyvavimas tarptautinėse operacijose yra svarbi Lietuvos išpareigojimų tarptautiniam saugumui išraiška ir priemonė stiprinti NATO kolektyvinę gynybą. Kartu tai ir indėlis į Europos Sąjungos bendrąją saugumo ir gynybos politiką, Jungtinių Tautų taikos palaikymo pastangas, daugiašalį ir dvišalį karinį bendradarbiavimą, ypač su strateginėmis Lietuvos sąjungininkėmis. Išpareigojimus Lietuva vykdo net ir visą pasaulį apėmusios pandemijos sąlygomis. LR KAM

BRITANIJA PRIVALO APSISPREŠTI DĖL POLITINIŲ RYŠIŲ SU ES

Prancūzijos prezidentas Emmanuelis Macronas išreiškė viltį, kad Jungtinės Karalystės premjero Boriso Johnsono vyriausybė nori „bendro likimo“ su Europa, bet Londonas privalo nuspręsti, kokį santykių su Bendrija modelį jis plėtos po „Brexit“o, sakoma sausio 30 d. paskelbtame interviu.

„Kokią politiką nori rinktis

Didžioji Britanija? Ji negali būti geriausia JAV sąjungininkė, geriausia ES sąjungininkė ir naujasis Singapūras“, – Prancūzijos prezidentas sakė britų dienraščiui „The Guardian“ ir pridūrė, kad JK „turi pasirinkti modelį“.

Britanija 2020 metų sausį pasitraukė iš Europos Sąjungos, užbaigdamą ilgiau kaip 40 metų trukusią narystę. LRT

MINSKE TĘSIASI PROTESTAI

Žmogaus teisių organizacija „Viasna“ sausio 31 d. pranešė, kad per protestus Baltarusijos sostinės Minsko centre sulaukyti jau 28 žmonės. Skelbiama, kad anksčiau sulaukyta šveicarų žurnalistė buvo paleista.

„Maždaug 17 val. Šveicarijos ambasada „Viasnai“ pranešė, kad žurnalistė Luzia Tschirky buvo paleista“, – savo „Telegram“ kanale nurodė žmogaus teisių centras.

Iš viso centro sąrašuose šiuo metu yra 30 sulaukytų

žmonių, įskaitant 28 Minsko ir du Gardine.

Baltarusijoje jau kelis mėnesius vyksta protestai prieš sprendimą 26 metus šalį valdantį autoritarinį lyderį Aliaksandrą Lukašenką paskelbti rugpjūčio 9 dieną įvykusių ginčijamų prezidento rinkimų nugalėtoju.

Opozicija ir Vakarai rinkimus laiko suklastotais.

Protestai pastaruoju metu vyksta ne Minsko centre, o įvairiuose sostinės rajonuose. LRT

ŽINIOS IŠ VILNIAUS

Lietuvos prezidentas Gitanas Nausėda nominavo Baltarusijos opozicijos vadovę Sviatlaną Cichanouską Nobelio taikos premijai. Pagal taisykles, valstybių vadovai yra tarp tų žmonių, kurie gali oficialiai siūlyti kandidatus Nobelio taikos premijai. Kandidatūras galima pateikti iki sausio 31 dienos. Laureatus išrenka Norvegijos Nobelio komitetas. Jis neviešina nominantų, jie būna įslaptinti 50 metų.

Premjerė Ingrida Šimonytė su naujos Vyriausybės suformavimu ir paskyrimu pasveikino **Estijos Ministrę Pirminkę Kają Kallas**. „Lietuvos ir Estijos santykiai yra puikūs, ir aš tikiu, kad ir toliau darysime viską, kad tai išliktų, nuolat telkdami dėmesį į dvišalių santykių stiprinimą ir bendradarbiavimą įvairiose tarptautinėse organizacijose bei forumuose“, – sakoma sveikinime.

Didinti valstybės lėšas vienam studentui, taip užtikrinant geresnę studijų kokybę, didesnius atlyginimus dėstytojams ir mokslo darbuotojams. Sumažinti didžiulius ir nepagrįstus skirtumus tarp skirtingų studijų kainų bei padidinti finansavimą socialinių mokslų studijoms. Nuo 2022 iki 2027 metų skirti apie 35 mln. eurų aukštojo mokslo finansavimui padidinti. Tokiems Švietimo, mokslo ir sporto ministerijos siūlymams šiandien pritarė Vyriausybė, patvirtinusi naują norminių studijų kainų skaičiavimo tvarką.

Kalėjimų turto inventorizavimą pradėjusi teisingumo ministrė Evelina Dobrovolska sako, kad per savo kadenciją norėtų pastatyti nors vieną naują, vakarietiškus standartus atitinkančią įkalinimo įstaigą. Ekspertų teigimu, Lietuvai reikia bent dviejų naujų kalėjimų. Prieš ketverius metus viešai apie turto švaistymą, korupciją ir kitas negeroves labai tamsioje, kaip pati sako, kalėjimų sistemoje prabilusi tuometė Kauno tardymo izoliatoriaus vyriausioji buhalterė, dabar direktoriaus pavaduotoja Rasa Kazėnienė sako, kad kalėjimų reformą reikia pradėti ne nuo pastatų, o nuo žmonių inventorizacijos.

Nors Lietuvoje galiojantis karantinas turėjo baigtis sausio 31 dieną, sausio 27 d. posėdžiavęs ministrų kabinetas nutarė, kad jis turi būti pratęsiamas iki vasario 28-osios. Nors premjerė teigė, kad per vasarį kai kurie ribojimai gali būti švelninami, šiuo metu išlieka galioti gruodį priimtos nuostatos.

Vyriausybė ir ministerijos mažina savo automobilių parką. Vyriausybės kanceliarija ir Aplinkos ministerija jau nutraukė 4 prabangių automobilių nuomą už daugiau kaip 60 tūkst. eurų per metus. Jų pavyzdžiu planuoja sekti ir kitos ministerijos. Pandemija ir nuotolinis darbas esą gerokai sumažino judėjimo automobiliais poreikį, o ir turimas transportas dažnu atveju – per taršus.

Lietuvos gyventojų genocido ir rezistencijos tyrimo centro (LGGRTC) vadovo patarėjas **Vidmantas Valiušaitis** traukiasi iš užimamų pareigų. Dalis centro mokslininkų kreipėsi į įstaigos generalinį direktorių Adą Jakubauską ir Seimo vadovus, sakydami, kad pasikeitus centro vadovybei tyrimai tampa ideologizuoti ir politizuoti. Darbuotojai taip pat išreiškė susirūpinimą, kad centre vyrauja įtemptas emocinis klimatas, o dėl vadovybės spaudimo darbą palieka patyrę istorikai. Valiušaitis centro vadovo patarėju dirbo nuo vasaros pabaigos, o Adas Jakubauskas centro direktoriumi paskirtas birželio pabaigoje.

Vyčio memorialo autoriai pateikė skundą dėl memorialo Lukiškių aikštėje konkurso Aukščiausiajam Teismui. Architektų grupė kasacinį skundą dėl pernai spalį priimtos jiems nepalankios Lietuvos apeliacinio teismo nutarties pateikė sausio 27 d., žiniasklaidai patvirtino Vilniaus apygardos teismo atstovai. Vyčio autoriai prašo patenkinti jų reikalavimą, kad sprendimas paskelbti laimėtoją būtų pripažintas neteisėtu, o pačios kūrybinės dirbtuvės tęsiamos. Kol bus nagrinėjama byla, prašoma stabdyti ir apeliacinio teismo nutarties vykdymą.

Šių metų sausio pradžioje Lietuvoje gyveno kiek daugiau nei 2 mln. 795 tūkst. nuolatinių gyventojų. Per mėnesį jų sumažėjo 2048. Statistikos departamento duomenimis, šių metų sausio pradžioje nuolatinių gyventojų buvo 1085 daugiau nei tuo pačiu laiku pernai. Tai antrasis mėnuo iš eilės, kai fiksuojamas mėnesinis nuolatinių gyventojų Lietuvoje mažėjimas. ELTA primena, kad 2020 metais pirmą kartą po 28 metų Lietuvos metinis gyventojų skaičius padidėjo. Paskutinis nuolatinių gyventojų skaičiaus augimas buvo fiksuotas 1991 metais.

Lietuvos socialdemokratų partijai (LSDP) laikinai vadovaus Jonavos meras **Mindaugas Sinkevičius**. Taip nusprendė sausio 29 d. posėdžiavusi partijos taryba, pranešė partija. Nuo 2017 m. LSDP vadovavo Gintautas Paluckas, prieš savaitę jis iš užimamų pareigų atsistatydino. M. Sinkevičius socialdemokratams vadovaus iki gegužės 29 d. vyksiančio suvažiavimo, kurio metu bus patvirtintas naujai išrinktas LSDP pirmininkas.

Parengta pagal Lietuvos žiniasklaidos pranešimus

PRIEŠ APKALTOS PROCESĄ DONALDĄ TRAMPĄ PALIEKA JO ADVOKATAI

Donaldas Trampas (Donald Trump).

AP

Likus daugiau nei savaitei iki apkaltos proceso Senate pradžios, buvęs JAV prezidentas Donaldas Trampas (Donald Trump) turi ieškotis naujų advokatų. Penki gynėjai nutraukė bendradarbiavimą su D. Trampu, pranešė stotis CNN ir kitos amerikiečių žiniasklaidos priemonės. Tarp jų yra advokatai Butchas Bowersas ir Deborah Barbier, kurie turėjo vadovauti D. Trampo gynybai Senate.

CNN informacija, D. Trampas reikalavo, kad jo advokatai per apkaltos procesą koncen-

tuotųsi į nepagrįstus kaltinimus dėl tariamo sukčiavimo per rinkimus, apie kuriuos jis kalba jau kelis mėnesius. Jis prieštaravo teisininkų patarimui didžiausią dėmesį skirti klausimui, ar teisėta yra vykdyti apkaltą prezidentui jau pasibaigus jo kadencijai.

Galutinis sprendimas dėl D. Trampo advokatų komandos sudėties bus priimtas netrukus, pranešė jo patarėjas Jasonas Milleris.

Atstovų Rūmų parlamentariai sausio 25 d. oficialiai įteikė Senatui kaltinamąjį raštą prieš

D. Trampą dėl „maišto kurstyimo“. Procesas turėtų prasidėti vasario 9 dieną. Jei būtų pripažintas kaltu, D. Trampui būtų uždrausta dar kartą siekti prezidento posto.

Respublikonas kaltinamas sausio 6-ąją kurstęs savo šalininkus šturmuoti Kapitolijų. Kad D. Trampas būtų pripažintas kaltu, tam turi pritarti du trečdaliai senatorių. Tai reiškia, kad be 50 demokratų senatorių, kaltinimą turėtų paremti ir mažiausiai 17 respublikonų. Šiuo metu tai mažai tikėtina.

LRT

PROTESTAI RUSIJOJE – SULAIKYTA APIE 5 TŪKST. ŽMONIŲ

Visoje Rusijoje sausio 31 d., sekmadienį suimta apie 5 tūkst. žmonių, protestuotojams įvairiuose šalies miestuose išeinant į gatves reikalauti įkalinimo Kremliaus kritiko Aleksejaus Navalno paleidimo. Pranešta ir apie 60 sulaikytų žurnalistų. JAV ir Europos Sąjunga (ES) pasmerkė šiurkščius Rusijos pareigūnų veiksmus.

Tūkstančiai žmonių ignoravo valdžios perspėjimus ir dalyvavo protesto akcijose nuo Vladivostoko Tolimuosiuose Rytuose iki Sankt Peterburgo prie Baltijos jūros. Tai jau antras savaitgalis, kai vyksta masinės demonstracijos prieš prezidento Vladimiro Putino garsiausio kritiko areštą.

Policija 44 metų A. Navalną sulaukė sausio 17 dieną viename iš Maskvos oro uostų, nepaėjęs nė valandai po to, kai opozicionierius sugrįžo į Rusiją iš Vokietijos, kur gydėsi po praėjusią vasarą įvykdyto apnuodijimo nervus paralyžiuojančia medžiaga. Kremliaus kritikas tvirtina, kad jį bandė nunuodyti Federalinė saugumo tarnyba (FSB) V. Putino nurodymu. Kremlius neigia bet kokią savo ryšį su šiuo incidentu.

Aleksejus Navalną palaikantys protestai Rusijoje.

AP

Kovotojas su korupcija šiuo metu yra laikomas viename Maskvos sulaikytųjų centrų. Jam gresia laisvės atėmimo bausmės keliose baudžiamosiose bylose, nepaisant Vakarų valstybių raginimų jį paleisti.

Maskvoje imtasi daugelį metų nematytų beprecedenčių priemonių: Maskvos miesto valdžia uždarė kelias centras metropolitenos stotis ir pakeitė viešojo transporto maršrutus, pasiuntė į gatves šimtus policininkų ir apribojo pėsčiųjų judėjimą.

Prie Federalinės saugumo tarnybos (FSB) susirinkti tikėjęsi protestuotojai galiausiai

išsibarstė po skirtingas miesto dalis, organizatoriams paskutinę minutę pakeitus protesto akcijų vietas.

AFP žurnalistai matė, kaip dešimtys žmonių buvo sulaikyta ir vedama į policijos furgonus. Dėl chaoso šiuo metu nežinoma, kiek žmonių dalyvavo demonstracijoje.

Nepriklausoma stebėjimo grupė „OVD Info“ pranešė, jog visoje šalyje buvo sulaikyti mažiausiai 3062 žmonės, įskaitant 844 Maskvoje. Sulaiikymai tęsiasi. Per panašius protestus sausio 23 d., praėjusį šeštadienį buvo, kaip skelbta, sulaikyta per 4 tūkst. žmonių.

LRT

LIETUVIŲ TAUTINĖS MINTIES LAIKRAŠTIS
THE LITHUANIAN NATIONAL NEWSPAPER
DIRVA
TEL. (216) 531-8150
FAX (216) 531-8428
E-mail: dirva@ix.netcom.com

P.O. BOX 19010 CLEVELAND, OHIO 44119-0010

19807 CHEROKEE AVENUE • CLEVELAND, OHIO • 44119

Leidžia Amerikos Lietuvių Spaudos ir Radijo Draugija „Viltis“, Inc.

Algirdas V. Matulionis, pirmininkas / president
Gediminas Markevičius, redaktorius / editor

1960 Town Dr., Naperville, IL 60565-2029

E-mail: dirva.redaktorius.chicago@gmail.com

DIRVA (USPS 157-580)

 Postmaster: Send address changes to DIRVA
 19807 Cherokee Ave. Cleveland, OH. 44119-0010

 Periodicals postage paid at Cleveland, Ohio and additional mailing offices.
 Published bi-weekly by American Lithuanian Press & Radio Assn.
 VILTIS, INC. - Subscription per year - \$55.00, first class - \$78. Single
 copy - \$2.00. Air mail overseas - \$130.00.

 Prenumerata metams - \$55.00, pusei metų - \$40.00, pirma klase - \$78.
 Oro paštu į užsienį metams - \$130.00. Atskiro numerio kaina - \$2.00.
 Straipsniai, pasirašyti pavarde, inicialais ar slapyvardžiu, ne visada
 sutampa su redakcijos nuomone. Nespausdinti straipsniai gražinami
 tik autoriui prašant. Už skelbimų turinį redakcija neatsako. Nepasirašytų
 rašinių nespausdiname.

PAPRASTO SIUŽETO FILMAS.
PAMENATE?

Turbūt kiekvienas iš mūsų prisimintume kokį nors matytą filmą, kuriame veiksmas vyksta pagal nesudėtingą siužetą: grupė žmonių atsiduria mirtiname pavojuje, iš pradžių bendromis pastangomis jiems pavyksta suvaldyti situaciją, tačiau pavojus niekur nedingsta, jis tik atitolinamas ir slypi už gležnos apsauginės sienos. Žmonės supranta, kad sėdėdami ir laukdami jie bus pasmerkti, todėl reikia kažką daryti. Ir kol neformalūs lyderiai svarsto veiksmų planus, atsiranda nepatenkintų (o filmo pradžioje jau matėme, kad būtent jie prisidėjo sukeliant katastrofą) per ilgai besitęsiančia padėtimi, ir vietoj to, kad padėkotų, jie ima reikšti priekaištus tiems, kas juos visus išgelbėjo mirties akivaizdoje, o dabar ieško vienintelės likusios išeities. Taigi šitie nekantrūs veikėjai, kol kiti užsiėmę galutinio išsigelbėjimo rūpesčiais, išverčia apsauginę sienutę... Sutikite, - kino salėje nerastumėte nė vieno žiūrovo, kuris palaikytų šitus su sveiku protu susipykusius individus, vėl pastūmėjusius visus į naują mirtiną pavojų (kuo, beje, netrukus įsitikiname filmo tęsinyje). Žodžiu, žmonių grupei vėl tenka stoti į kovą už išlikimą, vėl kai kurie rodo nesavanaudiškumą ir heroizmo pavyzdžius, deja, yra ir apgailėtinų menkystų, praradusių bet kokius žmogiškumo likučius. Kadangi daugumo gerų filmų pabaiga skirta gėrio triumfui, taip atsitinka ir šiame filme – nugali drąsieji ir herojai, o menkystos pražūva kartu su pavojais. Iš kino salės žiūrovai išeidavo įkvėpti didingų žmogiškumo pavyzdžių...

O dabar sugrįžkime į tikrovę. Ar jums nieko neprimena tas minėtas universalus filmo siužetas? Ogi šiandieninę pasaulinę žmonijos kovą su pandemija! Kadangi visos valstybės su šia baisia nelaime nuo pat jos pradžios kovoja savarankiškai (žinoma, esant galimybėms, stengiamasi padėti viena kitai – tai logiška globaliame pasaulyje), tai ir situacijos jose skiriasi. Bet jau paaiškėjo ir bendri bruožai: vienintelė efektyvi priemonė (kol nėra kitų) stabdant pandemiją yra karantinas, o jei tik atlaisvinami apribojimai – virusas vėl ima plisti. Laimė, jau išrasta vakcina, kuri laikoma vienintele priemone, padėsiančia įveikti koroną. Deja, tam reikia laiko – pagaminti, išplatinti, paskiepti... O kur dar nekantrumas, noras būti greitesniems už kitus? Žodžiu, išeitis rasta, bet nėra taip paprasta ja pasinaudoti. Pavyzdžiui, paskaičiuota, kad Lietuvoje, net ir turint vakcinos, neįmanoma iki vasaros vidurio paskiepti pandemai sustabdyti būtiną kiekį gyventojų dėl vienos priežasties – nėra tiek skiepiamojų! (Turima galvoje, kad kiekvienam skiepinamam žmogui dar reikalingas 15 minučių priežiūros limitas – jei staiga pasireikštų alergija.)

Nepaminėta ir dar viena didelė problema, susijusi su skiepais – pasaulyje išplitęs antvakserių (taip vadinami žmonės, neigiantys skiepijimą ir kovojantys prieš vakcinaciją – aut. past.) judėjimas, kuris suka žmonėms smegenis, klaidina juos ir apskritai nuteikina prieš medicinos mokslą! Dalis šių antvakserių yra iš tikro su sveiku protu susipykę individai, manantys, kad gamta pati gali išgydyti, dalis – piktybiški kenkėjai, turintys konkrečių interesų (pavyzdžiui, Kremliaus propagandistai, skleisdami antvakserių klaidesius, siekia susilpninti Vakarų valstybių pastangas kovojant su pandemija).

Turbūt galvojate, ar ne vėl filmą perpasakojate? Ne, dabar jau

DU POLITIKOS TIKSLAI – ATSLAIKYTI
PRIEŠ PANDEMIJĄ IR MAŽINTI SKURDĄ

Ekonomistas, Nobelio premijos laureatas, dienraščio „New York Times“ komentatorius ūkio klausimais Paulas Krugmanas yra vienas ryškiausių kairiosios pakraipos apžvalgininkų Amerikoje.

Viename iš paskutiniųjų savo savaitinių straipsnių jis klausia: „Ką turėtume daryti su mažų pajamų amerikiečiais ir jų vaikais? Ar mums reikėtų iš naujo stengtis sumažinti ar net visai pašalinti skurdą? Ir jei taip, tai kaip tą padaryti ir ko reiktų imtis pirmiausia?“

Kaip ir su kitais dalykais šiuolaikinėje Amerikoje, abidvi partijos šiuo klausimu turi radikaliai skirtingus požiūrius.

Kai kurie respublikonai, jų tik mažuma, – žmonės su principais. Vienas tokių – Mittas

Romney – vertas pagyrimo už tai, kad pasipriešino jo partijoje dominuojantiems autoritarams.

Tai vienintelis respublikonų senatorius, balsavęs už Donaldo Trampo nuteisimą per pirmąją 2019 m. apkaltą. Jis taip pat pasveikino Joe Bideną ir Kamalą Harris vos tik paskelbus juos 2020-ųjų rinkimų laimėtojais.

Tai ryškus kontrastas respublikonų vadui Senate Mitchui McConnellui, kuriam tai padaryti reikėjo daugiau nei mėnesio.“

Vis dėlto Paulas Krugmanas randa ką prikišti ir M. Romney.

„M. Romney pareiškė nepritariaus naujam ekonominės pagalbos paketui, sakydamas, kad „tik ką priėmėme daugiau nei 900 milijardų vertės paketą. Duokime jam šiek tiek laiko

reikšmingai paveikti ekonomiką.“

Skirtingai nei kiti paramai nepritariantys respublikonai M. Romney sąžiningai mėgina daryti tai, kas jo manymu, – reikalinga. Deja, jis visiškai nesupranta to Joe Bideno pasiūlyto paramos paketo prasmės.

O tiesa yra ta, – tęsia Krugmanas. – Kad nors koronaviruso pasekmių švelninimo priemonės dažnai vadinamos „ekonomine paskata“, J. Bidenas ne to siekia.

2021 m. ūkio padėtis ne ta, kuri buvo 2009 m., kai Amerikos ekonomika kentė nuosmukį dėl to, kad prekėms ir paslaugoms nebuvo pakankamai paklausos. Ne, dabar mes dar nevisiškai atsigavę dėl to, kad dalinai tebeveikia karantinas ir tam tikra ūkinė veikla pristabdyta bandant suvaldyti užsikrėtimą koronavirusu.

Taigi šioje situacijoje politikos tikslas nėra didinti išlaidas ir skatinti žmones lankyti restoranus ir keliauti. Tokio tikslo reiktų siekti priešinantys įprastiniam ūkio sąstingiumi.

Bet dabar tikslas kitoks – reikia padėti žmonėms, verslams ir vietos valdžioms per šį sunkų laikotarpį kaip nors išgyventi iki tol, kol plati, beveik universali vakcinacija mums leis sugrįžti į gyvenimą kaip įprasta.

Ir mes žinome taip pat tikrai kaip bet ką ekonomikoje, kad mūsų ekonomika neišlįs iš depresijos bent iki vasaros pabaigos ir ko gero dar ilgiau. Ir tas paskutinis paketas nėra iš tolo nepateikė tiek paramos, kiek per tuos mėnesius mums dar reikės.

Todėl klausiti, ar jis sustiprino ekonomiką, reiškia visiškai nesuprasti reikalo esmės. Aki-vaizdu, kad Amerikai reikia dar vienos porcijos pašalpos pandemijos aukoms.

Bet kaip čia išėjo, kad M. Romney, kuris tikrai nėra kvailas vyras, nesupranta pačių pagrindinių pandemijų ekonomikos aspektų? Spėju, kad jis kažkodėl užsidarė į konservatyvių intelektualų burbulą ir todėl nebesiklausė protingos ekonominės analizės ar net nežino, kaip tokia atrodo, – rašo P. Krugmanas.

„Tad kiek yra vilties, kad dvi didžiosios partijos tautos labai susitars? Didelė dalis Joe Bideno opozicijos, kaip per inauguraciją deklamavo poetė Amanda Gorman, „verčiau sudaužytų mūsų valstybę, negu taikiai ją pasidalytų“.

Tad leiskime J. Bidenui pabandyti šalį suvienyti, bet pirma jam reikia ją išgelbėti, – baigia savo komentarą „New York Times“ ekonomistas P. Krugmanas.

Mykolas Drunga, apžvalgininkas, LRT

kalbu apie realybę. Kaip manote, kuriai grupei galima būtų priskirti Seimo narį, kalbantį, kad dabartinė valdančioji dauguma elgiasi blogai, planuodama vakcinaciją vietoj to, kad stiprintų imunitetą? Suprask, kai dega namai, atsiranda „išminčius“, barrantis gaisrininkus, kodėl šie gesina gaisrą, o ne rūpinasi, kad namai būtų pastatyti iš mažiau degių medžiagų?! Na, tokiu atveju, sveikas protas skelbia, kad nėra jokios logikos rūpintis namo medžiagomis, kai jis jau dega, o be to jau seniai išsiaiškinta, jog nebeturi reikšmės, kokia medžiagų degumo klasė, nes gaisro lygis toks, kad degs bet kas.

Nori nenori, grįžti į filmo siužetą – štai savaitės pradžioje, Ingridos Šimonytės Vyriausybei analizuojant situaciją šalyje, išlindo „gelbėtojai“ (anot filmo, tie patys, kur apsauginę sienelę išvertė) – buvusios „valstiečių-žaliųjų“ valdančiosios daugumos veikėjai. Kaip socialiniame tinkle „Facebook“ taikliai pastebėjo Seimo vicepirmininkas Jurgis Razma, „Kovotojai“ su pandemija sugrįžo. Ramūnas Karbauskis ir Aurelijus Veryga pranešė, kad Ingridos Šimonytės Vyriausybė neturi plano „Covid-19“ pandemijai valdyti. Įgyvendina tik tai, ką jau darė buvusi valdžia, o papildomi suvaržymai – drastiški ir pertekliniai.

Kai susirgimų skaičius buvo priartėjęs prie keturių tūkstančių, o aukų skaičius – prie šimto per parą ir nuolat augo, kai Lietuva pagal šiuos rodiklius užtikrintai „pirmavo“ Europoje, „valstiečių“ Vyriausybė nesiėmė daryti sprendimų net Prezidento ir išrinktosios premjerės paraginta. Ir R. Karbauskio su S. Skverneliu, ir A. Verygos sumanymas galėjo būti paprastas: išlaukti, kad paskui būtų galima kaltinti konservatorius „žiauriais priemonėmis“.

Pasak Premjerės Ingridos Šimonytės, „dabar, kai panašu, kad padėtis taisyti ir tą patvirtina visa eilė rodiklių, galima jau čia tą išmintį rodyti ir sakyti, kad aš tai jau būčiau kitaip tą karantiną vedęs, bet bėda yra ta, kad to karantino niekas ir nevedė tuo metu, kai tai reikėjo padaryti.“

Ji taip pat teigė, kad pagrindinis tikslas, dėl kurio dirbama – išvengti trečiojo karantino. „Aš labiausiai norėčiau išvengti trečiojo karantino, jei šiai Vyriausybei tai pavyks padaryti“, – sakė I. Šimonytė. Pagrindinis uždavinys, anot ministrės pirmininkės, yra „neįpleksti didelio žmonių bendravimo, fizinio kontakto masinio susibūrimo vietose“. Ji teigė, kad karantino sąlygos galėtų būti pradėtos laisvinti nuo vasario vidurio. „Bet pirmiausia mums reikia sulaukti patikimų duomenų, kad ta linkme mes galime tikrai eiti. Nes, nors situacija gerėjanti, vis dar yra labai trapi“, – teigė Ministrė Pirmininkė.

Galbūt kažkas nesuprasite, kas tas trečiasis karantinas? Kaip pavyzdį galima paminėti Airiją, kuri neseniai buvo įvardijama kaip viena iš sėkmingiausių su korona kovojančių šalių: dar prieš didžiąsias metų šventes – Kalėdas ir Naujuosius – pandemijos situacija šalyje buvo suvaldyta tiek, kad nuspręsta atlaisvinti kai kuriuos griežtus apribojimus, deja, žmonės prarado bet kokį atsakingumą ir puolė strimugalviais į masinius susibūrimus, kurie baigėsi tuo, kad Airija iš gerojo pavyzdžio šalies tapo blogiausiu pavyzdžiu...

Argi mums neužtektų pasimokyti iš kitų klaidų?

Tad štai koks nelinksmas filmas ką tik prabėgo prieš mūsų akis, mielas skaitytojau.

Kęstutis Šilkūnas

PREZIDENTAS PASVEIKINO VILNIAUS ĮMONĘ, LIETUVAI IR PASAULIUI KURIANČIĄ COVID-19 VAKCINŲ KOMPONENTUS

2021-01-29

Lietuvos Respublikos Prezidentas Gitanas Nausėda penktadienį dalyvavo virtualioje „Thermo Fisher Scientific“ gamybos padalinio Vilniuje atidarymo ceremonijoje.

„Tai yra puiki proga pasidžiaugti augančia šalies aukštos pridėtinės vertės ekonomika ir įvertinti, kad turime ką pasiūlyti pasauliui. Tai yra ženklas, kad Lietuvos gyvybės mokslų sektorius toliau klesti ir plečiasi, įrašydamas mūsų šalies vardą pasaulio ateitį lemsiančių inovacijų žemėlapyje“, – sveikinimo kalboje sakė šalies vadovas.

Prezidentas pabrėžė, kad Lietuvoje įsikūrusi bendrovė „Thermo Fisher Scientific“ dar pernai kovą pradėjo gaminti ir tiekti komponentus koronaviruso testams, o dabar tiesiogiai dalyvauja ir vakcinų nuo COVID-19 gamybos grandinėje. Naujasis 5500 kv. metrų ploto gamybos padalinys leis išplėsti reagentų gamybą ir tiekimą bendrovėms, gaminančioms naujo tipo vakcinas, grįstas RnR technologija. Lietuvoje paga-

minti komponentai jau dabar vakcinų pavidalu grįžta į šalį ir padeda kovoti su pandemija.

„Galime didžiuotis tuo, kad Lietuvoje veikianti įmonė prisideda prie daugelio žmonių gyvybių gelbėjimo. Ne tik imame, bet ir duodame pasauliui“, – sakė Prezidentas.

Šalies vadovas atkreipė dėmesį, kad „Thermo Fisher Scientific“ gamybos pajėgumų plėtra simboliškai sutampa su visos Europos Sąjungos pastangomis kuo greičiau įgyti visuomenės imunitetą nuo COVID-19. Tai pasiekti per pusmetį – labai ambicingas, bet, gerai pasirengus ir užtikrinus sklandų vakcinų tiekimą, – įmanomas tikslas.

Prezidentas taip pat priminė, kad, įgyvendinant naujo gamybos padalinio projektą, Lietuvoje sukurta beveik 150 itin specializuotų darbo vietų, kurios suteiks naujų galimybių Lietuvos gyvybės mokslų specialistams: biotechnologams, chemikams, kokybės užtikrinimo specialistams. Tai tik dar kartą liudija, kad „Thermo Fisher Scientific“, nuskynusi daugelį apdovanojimų, tarp

Lietuvos Prezidentas Gitanas Nausėda dalyvavo virtualioje naujo „Thermo Fisher Scientific“ gamybos padalinio atidarymo ceremonijoje. Lietuvos Respublikos Prezidento kanceliarijos nuotr. / Robertas Dačkus

jų ekonomikos Nobelio vadinamą tarptautinį Shingo apdovanojimą, žengia šalies ekonomikos transformacijos pirmosiose gretose.

Pasak šalies vadovo, „Thermo Fisher Scientific“ pasiekimai priklauso tiek nuo profesionalių ir darbščių įmonės darbuotojų, tiek ir nuo telkian-

čio bei pasaulinio lygio proveržio siekiančio įmonės vadovo Algimanto Markausko.

„Linkiu visiems „Thermo Fisher Scientific“ darbuotojams ir vadovams ryžtingai tęsti šią įspūdingą verslo ir mokslo odiseją, kurioje, tikiu, geriau pažinsite savo galimybių ribas – o tada išmoksitė jas

peržengti“, – sakė Prezidentas.

Šalies vadovas taip pat išreiškė viltį, kad bendrovės sėkmė įkvėps kitas Lietuvos įmones, viešąjį sektorių, taip pat ir politikos formuotojus, kurti XXI amžiaus ekonomiką didesnei šalies gerovei.

Prezidento komunikacijos grupė

PREMJERĖ INGRIDA ŠIMONYTĖ SU SVIATLANA CICHANOUSKAJA APTARĖ SITUACIJĄ BALTARUSIJOJE

Ingrida Šimonytė (kairėje) ir Sviatlana Cichanouskaja. LRV

Lietuvos Ministrė Pirmininkė Ingrida Šimonytė susitiko su Baltarusijos demokratinės visuomenės lydere Sviatlana Cichanouskaja ir aptarė politinę situaciją Baltarusijoje, kalbėjosi apie tolesnę Lietuvos paramą Baltarusijos žmonėms.

„Ne Baltarusijos žmonės, kovojantys už laisvę ir pamatinę teisę patiems spręsti savo šalies likimą, yra opozicija – tai kruvinas Aliksandro Lukašenkos režimas seniai virto opozicija savo šalies žmonėms. Politinių kalinių išlaisvinimas, represijų pabaiga, laisvi, demokratiški rinkimai – svarbiausi žingsniai, kurių reikalauja baltarusiai. To paties reikalauja Lietuva ir visas demokratinis pasaulis“,

– sakė premjerė.

Lietuva siekia toliau stiprinti spaudimą Baltarusijos režimui. Lietuva pasisako ir už ES sankcijų plėtrą.

Persekiojamiems Baltarusijos piliečiams Lietuva nemokamai išduoda nacionalines vizas, suteikia politinį prieglobstį. Ieškoma būdų toliau paprastinti migracines procedūras, lengvinti sąlygas baltarusiškiems verslams persikelti į Lietuvą.

Pažymėta, jog Lietuva suteikia medicinos pagalbą ir reabilitaciją represijų aukoms, Lietuvos universitetuose skirtos 89 stipendijos bakaluro programų studentams iš Baltarusijos, dar 20 stipendijų magistrantūros studijoms planuojama skirti šiemet. LRV

LIETUVAI – TARPTAUTINIS ĮVERTINIMAS UŽ TURIZMO RINKODAROS KŪRYBIŠKUMĄ

Europos kelionių komisija (ETC) „Keliauk Lietuvoje“ bei kūrybos agentūros „Wide Wings“ bendrą vaizdo projektą paskelbė vienu geriausių reklaminių turizmo klipų Europoje. Klipas „Discover colours you never knew existed“ užėmė 2-ąją vietą.

Komisijos nariai iš turizmo, audiovizualinių menų ir rinkodaros sričių viso vertino 18 vaizdo įrašų iš 12 skirtingų turizmo tarybų Europoje. Konkurse dalyvavo dviejų kategorijų turizmo vaizdo įrašai:

1. Turizmo vaizdo klipai, kurie sukurti atsižvelgiant į COVID-19 pandemiją, didinantys supratimą apie turizmo vertę ir jo socialinį poveikį ir (arba) raginantys žmones palaikyti pramonę šios krizės metu.

2. Reklaminiai turizmo klipai, kuriuose demonstruojamos Europos turistinės vietos, kryptys.

Pirmoji vieta atiteko Slovėnijos turizmo klipui „Time to #stayhome. Turn to nature and dream“, antroji – Lietuvai su „Discover colours you never knew existed“, o trečioji – Danijai, kuri šiemet keliautojams pristatė „Much more than „just“ Denmark“ reklaminių vaizdo klipą. Visi šie 3 darbai toliau keliaus varžytis dėl geriausio turizmo klipo pasaulyje „Grand Prix CIFFT Circuit 2021“ apdovanojimuose.

„Džiaugiamės tokiu pro-

fesiniu įvertinimu iš industrijos profesionalų. Tai – ilgo ir kruopštaus „Keliauk Lietuvoje“ ir kūrybos agentūros „Wide Wings“ darbo rezultatas. Spalvų kampanija tikėjome nuo pat jos starto, o ieškoti dar daugiau kūrybiškų kampų paskatino ne tik Lietuvos, bet ir užsienio žiniasklaidos dėmesys. Tai įrodo, kad dirbame teisinga linkme“, – įvertinimą komentuoja „Keliauk Lietuvoje“ direktorius Dalius Morkvėnas.

„Vertindami Lietuvos matomumą ir žinomumą užsienio šalyse, pastebime, kad turizmas yra viena iš matomiausių dimensijų, kuri svariai prisideda prie šalies matomumo augimo ir teigiamo įvaizdžio formavimo užsienio šalyse, todėl labai džiaugiamės kolegų, o tuo pačiu ir Lietuvos sėkme“, – sako Vyriausybės kanceliarijos Lietuvos įvaizdžio grupės vadovas Marius Gurskas.

Nacionalinė turizmo skatinimo agentūra „Keliauk

Lietuvoje“ spalvų kampaniją „Discover colours you never knew existed“ užsienio šalių auditorijoms pristatė dar 2020 metų birželį. Pagrindinė kampanijos idėja – paskatinti keliautojus atrasti Lietuvą per neįprastas spalvas: šaltą šaltibarščių rožinę, gilią miškų žalią, Kauno modernizmo pilką, Vilniaus stogų raudoną, ruginės duonos juodą, Baltijos mėlyną ir gintaro geltoną. Šiuo metu užsienio auditorijai jau pristatytos miško žalios, Kauno modernizmo pilkos ir šaltibarščių rožinės spalvos. Pastaroji susilaukė dėmesio ir iš amerikiečių reklamos naujienų portalo „Adweek“, turinčio 6 mln. skaitytojų. Visus „Keliauk Lietuvoje“ kurtus vaizdo klipus, skirtus „Discover colours you never knew existed“ kampanijai atskleisti, galima peržiūrėti tinklalapyje:

<https://www.youtube.com/c/LithuaniaTravel/videos>

LRV

Stop kadras.

LRV

TARPTAUTINĖ HOLOKAUSTO DIENA IR ISTORINĖ ATMINTIS

Sausio 27 dieną pasaulis mini Tarptautinę Holokausto atminimo dieną. Šis paminėjimas ypač svarbus Lietuvai, kurioje Holokausto mastai buvo, procentaliai skaičiuojant, vieni iš pačių didžiausių visoje Europoje. Yra skaičiuojama, kad per kelis 1941–1944 metų metus išžudyti apie 96 proc. Lietuvos žydų (maždaug 190 tūkst. žmonių).

Po karo Lietuvoje liko vos apie 9 tūkst. žydų. Lietuvos istorijoje Holokaustas pasižymi didžiausiu aukų skaičiumi per trumpą laikotarpį. Tokius duomenis pateikia Vikipedija lietuvių kalba. Tokie skaičiai gaunami neskaičiuojant į SSRS gilumą pabėgusių žydų, jų skaičius nėra tiksliai žinomas.

Žydų tautos naikinimas Lietuvoje matomas visur keliaujant po Lietuvą: rudi kultūros paveldą žymintys ženklai informuoja apie egzekucijos ir masinio palaidojimo vietas. Kaune ir panemuniais, kur tenka dažnai keliauti, tokius ženklus galima rasti kas kelis kilometrus. Kai kurie čia stovi dar nuo sovietmečio, kiti sutvarkyti neseniai.

Dėl pagarbos, reiškiamos žmonėms, kurie buvo nužudyti vien todėl, kad jie gimė žydais, niekas abejonių nereiškia. Mes nesirenkame, kuo gimti, nesirenkame į kokius maldos namus eiti, nesirenkame savo plaukų spalvos, todėl negalime už tai būti baudžiami, naikinami, niekinami. Bet ar mes tokiose vietose lankomės, skaitome užrašus, bandome suvokti, kas ir kodėl įvyko? Kas tie hitlerininkai? Kas tie vietiniai pakalikai ar pagalbininkai? Kodėl žmonės taip elgėsi? Kaip tai iš viso galėjo atsitikti?

Kaip yra žinoma, laiko ženklai yra svarbūs tam, kad jie kažką papasakotų, pamokytų, perduotų svarbią žinią jaunajai kartai. Jie turi kalbėti ir jų turi būti klausomasi. Tačiau tam, kad tai įvyktų, žmogus turi būti pasirengęs priimti informaciją. Bet labai sunku tai padaryti, kai mūsų šeimose apie tai nėra kalbama. Tai tema, kuria nėra kalbama. O nekalbama – dėl kelių priežasčių.

Pirmiausiai, nėra aiškaus naratyvo, arba jis toks, kad priimti jį sunku. O gal nežinome, ką pasakyti, nes girdime tik vieną pusę. Jeigu nesupranti pats, kaip gali paaiškinti kitam? Prieš metus su savo jūrų skautais keliavome per Prienų miestelį, sustojome prie paminklo Holokausto aukoms atminti, ir gerą pusvalandį kalbėjome apie Holokausto priežastis ir padarinius. Jaunimas dėkojo, jiems pasidarė aiškiau. Gal turime kalbėti žmonėms suprantama kalba, apžvelgti visas puses,

jų idėjas, motyvacijas? Kad nevyktų atmetimo reakcija.

Atrodo, lengviausia suprasti tuos hitlerininkus, nes jie blogi. Tokie iš esmės blogi. Bet juk jie negimė blogi, o tapo. Tam tikro proceso pagalba, buvo tokiais išugdyti. Po I Pasaulinio karo, kurį Vokietija pralaimėjo, bet pralaimėjo karo nepraėjus, vokiečiai buvo labai pažeminti, siekė revanšo, ieškojo kaltų ir labai mielai priėmė informaciją, kad kalti buvo žydai ir komunistai. Generolas Erichas Liudendorfas sukūrė peilio į nugarą teoriją, pagal kurią vokiečiai sąžiningai ir profesionaliai kovėsi frontuose, buvo arti pergalės, bet užnugaryje saugiai sėdėję žydai ir komunistai sukėlė riaušes ir revoliuciją, dėl ko teko pasirašyti sunkias paliaubas.

Nors tokia teorija didelio ryšio su realybe neturėjo, vokiečiai 1918 metų rudenį daugiau kariauti nebegalėjo dėl bado ir suirutės, JAV įsijungus į karą nebuvo jokios vilties laimėti, vis tik daug kam Vokietijoje tai buvo patogi teorija. 19 a. pabaigos – 20 a. pradžios vokiečiai buvo ugdyti, kad yra patys pačiausi, lengvai patikėjo tokiais paprastais paaiškinimais ir lengvai priėmė rasistines nuostatas.

Ir iš čia labai pavojinga išvada, kad ir kiti, šiuolaikiniai žmonės gali būti išugdyti blogais, jeigu bus veikiami panašių idėjų, panašiai bus kalbama mokyklose, bus veikiami tam tikros neapykantos ir savęs sureikšminimo aplinkos. Ir šiais laikais tai gali atsitikti, kaip kad 1941 metais, gal tik pavadinimai bus kitokie. Rasizmas yra dvasinės prigimties ir remiasi visuotinai pripažįstamomis, nors ir atvirai nedeklaruojamomis visuomenės dalies nuostatomis.

Holokaustą vykdė ir visiškai priešingos ideologijos – komunizmo nešėjai. Mes puikiai žinome apie jų išstremtas, naikintas tautas ir elitus, todėl neabejojame rudųjų ir raudonųjų metodine giminyste. Juk nacionalsocializmo lyderiai daug ko mokėsi iš GULAG'o, Rusijos tremties ir katorgos sistemos, išstobulintos bolševikų G. Jagodos ir N. Ježovo.

Blogį gimdo totalitarinės santvarkos ir jų lyderiai, kurie sukurtų supervalstybių, superžmonių kūrimo vardan aukoja kitas, mažiau svarbias tautas ar tam tikrą jų dalį. Net iš pažiūros nekaltas šūkis „America first“ dirbant kryptingai, gali privesti prie prievartos ir noro žudyti kitokius ar kitaip mąstančius, tą neseniai stebėjome Kapitolijaus kalvoje Vašingtone. Siaubas, tačiau tai gali atsitikti bet kur ir bet kada,

Karo istorikas Valdas Rakutis.

Facebook

nepriklausomai nuo stereotipų ir vėliavų spalvų.

Po II Pasaulinio karo europiečiai suprato ir įvertino totalitarizmo pamoką. Tačiau tai buvo pamoka, kurią išmoko tik per pusę: naciai yra neabejotinas blogis, tačiau dėl raudonųjų – požiūriai buvo įvairūs. Reikia pastebėti, kad demonizuotos buvo visos vokiečių ir japonų tautos. Tuo tarpu ne visi vokiečiai buvo naciai, o komunistas liko nepasmerktas.

Panašiai yra ir Lietuvoje: neretas lietuvis buvo ir komunistų partijos narys, o nemaža dalis mūsų piliečių sovietų laikais padarė didesnę ar mažesnę karjerą. Tai kaip dabar pripažinsi? Neiškamtos istorijos pamokos skatina klaidas kartoti. Nepasmerkus stalinizmo atsiranda putinizmai.

Bet grįžkime prie nacių. Partija, kuri vadovavo nacizmo projektui, vadinosi Vokiečių darbininkų nacional-socialistų partija (Nationalsozialistische Deutsche Arbeiterpartei, NSDAP), kurioje buvo ir socialistinė dedamoji, ir nacionalistinė. Manychiau, apie jus kalbame per mažai, nesigiliname ar linkę supaprastinti. Jeigu Vakarų šalyse tai viena svarbiausių dokumentinių filmų temų, Lietuvoje daugiau kalba simboliškai ir kinas. Kartais atrodo, kad labiau demonizuojame pačius vokiečius nei nacizmą. O be reikalo, nacizmas turėjo šalininkų ir kitose tautose. Ir, ko gero, tebeturi.

Pažinkime Holokausto idėjų prigimtį, tai leis protu suprasti, kur blogio šaknys. Pasaulį valdo Dievas ir idėjos, bet ne visos idėjos yra iš Dievo. Ypač neramina kai kurių žmonių tapatinimasis su nacionalistais. Mielieji, tai labai negeras tapatinimasis, nes nacionalistas – žmogus, kuris rūpinasi tik savo tauta ir vardan tikro ar įsivaizduojamo tautos intereso linkęs aukoti kitas. Tai ir yra

pamatinė Holokausto idėja.

Kuo greičiau atsisakykite tokio pavadinimo, tai blogio ženklas. Lietuvių tautoje yra žinomi žymiai tinkamesnis pavadinimas – tautininkai. Nors skamba panašiai, ypač angliškai, skirtumas didžiulis. Tautininkas – žmogus, kuris rūpinasi savo tauta, jos kalba, papročiais, paveldu, bet lygiai taip pat gerbia ir kitas tautas. Tai visai kitos humanistinės kultūros žmonės, kurie atliko daugybę puikių darbų, sukūrė ir mūsų Lietuvą, ir Latviją ir Lenkiją, ir Izraelį, ir kitas tautinio pobūdžio valstybes. Ir tokių pažiūrų žmonės negalėjo būti Holokausto budeliais.

Bet kaip gi su tais talkininkais? Kas tie žmonės, kurie perima baisias idėjas? Ar tai lietuvių tautos lyderiai, tokie kaip pirmasis savanoris Kazys Škirpa ar generolas Vėtra? O gal Antanas Smetona? Nepaisant didelio pastarųjų metų ažiotažo niekaip nepavyko įrodyti, kad Holokaustą organizavo jie. Ne, tai visai kiti žmonės, dažnai neišsilavinę, linkę pasijusti svarbiais gavę šautuvą į rankas, kartais stipriai nukentėję nuo 1941 metų sovietinių represijų, kartais akiai vykdę įsakymus. Jie panašūs į stribus.

Pažinkime juos, suprasime, kodėl jie taip darė. Juk Holokausto vykdytojų netrūko ir tarp pačių žydų, ypač getų savivaldos struktūrose. Mes turime garsiai įvardinti šiuos žmones ir pasistengti, kad panašią į juos neatsirastų vėl. Bet taip pat atsakyti į klausimą, kokios buvo pačių žydų pažiūros, kokios idėjos paskatino daliai žydų bendradarbiauti su sovietų valdžia, užimti svarbias pareigas represinėse sovietų struktūrose. Kartais priežasčių suvokimas leidžia suprasti ir pasekmes, nors ir nepateisina poelgių.

Šiandien, tarptautinę Holokausto dieną, pasikvieskime savo vaikus ar anūkus, papa-

sakokime apie totalitarizmo pavojus, ypač daug dėmesio skirkime priežasčių analizei, užsiminkime apie praeities tragediją liudijančius paminklus. Tik suprastę, kodėl taip įvyko, mes priartėsime prie sąmonės tobulėjimo, išmoksime pastebėti blogį net pačiuose savyje. Tad išreiškime pagarbą savo demokratijos vertybėms ir mokykime jaunąją kartą paprastos tiesos – Viešpats visus sutvėrė pagal savo atvaizdą, vienus ir niekas niekada niekam nesuteikė teisės žudyti. Net ir vardan tikrų ar įsivaizduojamų idealų. Ir uždekime žvakutes Holokausto aukoms.

Valdas Rakutis, Seimo TS-LKD frakcijos narys

Redakcijos pastaba:

Už šią savo nuomonę karo istorikas Valdas Rakutis turėjo teisintis. Lrytas.lt puslapyje jis rašo: „savo tekstu siekęs atskleisti platesnį šio reiškinio vaizdą, kad jis daugiau nepasikartotų“. „Turime suprasti, iš kur atsiranda tokie dalykai, kaip žmonės elgiasi tokiomis sąlygomis, kad nebūtų daugiau tokio Holokausto. Čia labai aiškus tikslas yra“, – sakė politikas. Jis tikino, kad neturi jokių antisemitinių nuostatų. „Man tos reakcijos ne visos patinka. Aš tikrai nenorėjau sukelti problemų. Tikrai neturiu jokių antisemitinių nuostatų, kaip gaunu dabar visokių tokių laiškų. Labai šią tautą gerbiu“, – teigė Seimo narys. „Aš šitoje vietoje noriu pasakyti, kad Holokaustas, kaip reiškinys, jei mes nesuprantame jo priežasčių, mes vėl jį turėsime. Gal ne žydų tautos atžvilgiu, kitos tautos“, – sakė V. Rakutis.

Dėl neigiamų vertinimų sulaukusio komentaro apie Holokaustą istorikas konservatorius Valdas Rakutis pasitraukė iš Seimo Laisvės kovų ir valstybinės istorinės atminties komisijos pirmininko pareigų.

PETRO VILEIŠIO GYVENIMAS IR DARBAI

2021 m. sausio 25 d. Kaune paminėjome inžinieriaus, pramonininko, lietuviškosios spaudos ir knygų leidėjo, kultūrinio judėjimo mecenato, rašytojo, lietuviybės puoselėtojo, visuomenininko Petro Vileišio 170 metų gimimo sukaktį.

Vytauto Didžiojo karo muziejaus sodelyje prie esančio Petro Vileišio paminklinio biusto Kauno Jono ir Petro Vileišių mokyklos bendruomenės ir visuomenės atstovai padėjo gėlių ir tylos minute pagerbė žymų Lietuvos visuomenės ir kultūros puoselėtoją. Vėliau Kauno Jono ir Petro Vileišių mokykloje vyko nuotolinė istorijos pamoka „Petru Vileišiui-170“. Pamokoje VU IF Istorijos teorijos ir kultūros istorijos katedros doc. dr. Aurelijus Gieda kalbėjo apie Petro Vileišio vaidmenį lietuviškų knygų rašyme ir leidyboje 1864–1903 m. Mokiniai pristatė pagrindinius istorinius P. Vileišio biografijos bruožus. Visuomenininkas, socialinių mokslų (sociologija) dr. Raimundas Kaminskas dalinosi mintimis apie pilietinės elgsenos motyvavimą remiantis P. Vileišio socialinio portreto „ikonos“ pavyzdžiu ir mokyklos bendruomenei įteikė P. Vileišio (P. N.) 1903 m. leidinį „Trumpa Visotina Istorija“. Šventinę istorijos pamoką apibendrino Kauno Jono ir Petro Vileišių mokyklos direktorė Dalia Lapėnienė.

Petras Vileišis gimė 1851 m. sausio 25 d. Pasvalio raj. (tuomet Skrebotiškių vlsč), Medinių kaime, pasiturinčioje laisvųjų valstiečių Vinco Vileišio ir Agotos Mačėnaitės šeimoje. Buvo vyriausiasis gausios šeimos sūnus. Jauniausias brolis Jonas Vileišis (1872–1942) buvo Lietuvos Nepriklausomybės Akto signataras, Kauno burmistras, teisininkas, valstybės ir visuomenės veikėjas. Daraktoriaus parengtas, P. Vileišis apie 1861

m. pradėjo mokytis Panevėžio gimnazijoje. Mokslą tęsė Šiaulių berniukų gimnazijoje, kurią 1870 m. baigė aukso medaliu.

1870–1875 m. studijavo Peterburgo universiteto Fizikos ir matematikos fakultete, įgijo matematikos mokslų kandidato laipsnį. 1875–1876 m. gyveno Peterburge, vertėsi privačiomis pamokomis. Kartu su kitais lietuviais leido nelegalų rankraštinių laikraštį „*Kalvis melagis*“. 1876–1881 m. studijavo Peterburgo kelių inžinierių institute, gavo inžinieriaus diplomą. Sėkmingai baigęs studijas P. Vileišis beveik du dešimtmečius dirbo inžinerinį darbą įvairiose carinės Rusijos vietose, pargarsėjo kaip aukščiausio lygio kelių, geležinkelių ir tiltų statytojas, kesoninių pamatų specialistas. Užsidirbo didelį kapitalą.

Peterburgo lietuviai, P. Vileišio padedami, įkūrė pirmąją legalią lietuvių organizaciją – Lietuvių ir žemaičių labdarinę draugiją. 1892–1895 m. buvo tos draugijos pirmninkas.

1878–1883 m. P. Vileišis pateikė apie 10 raštų įvairioms carinės valdžios institucijoms, argumentuodamas, kodėl lietuviams turėtų būti leista rašyti savo kalba. Buvo vienas laikraščio *Aušra* (1883–1886) leidimo iniciatorių, materialiai rėmė ir kitų lietuviškų periodinių leidinių leidybą. Bendradarbiavo *Aušroje*, *Garse*, *Lietuvoje*, *Lietuviškajame balse*, *Nemuno sarge*, *Ūkininke*, *Varpe* ir kituose periodiniuose leidiniuose.

Petras Vileišis rašė savo gimtąja tarme, o pasirašinėjo slapyvardžiais: Petras Nėris, P. N., Giedris, Ramojus, V. Gintautis, Svalė, L. G., X. ir kitais, kai kada visai nepasirašydavo.

Siekdamas šviesti tautiečius, rizikuodamas savo reputacija, P. Vileišis išplėtojo nelegios lietuviškosios leidybos tinklą Rytų Prūsijoje ir JAV. 1883–1905 m. išleido apie 100 šviečiamojo turinio leidinių, iš kurių apie 49 parašė pats. Tai buvo grožinė literatūra vaikams ir jaunimui, humanitariniai- visuomeniniai šviečiamieji leidiniai, vadovėliai, mokslo populiarinimo ir kiti leidiniai.

1885 m. P. Vileišis vedė Aliną Moščinskaitę (Moszczyńska) (1866–1930). Jiedu susilaukė šešių vaikų: Vytauto (1887–1937), Jono (1886–1946), Petro (1892–1904),

Petras Vileišis – inžinierius, Lietuvos visuomenės ir politinis veikėjas (1851–1926).

Elenos (1889–1953), Marijos (1891–1964), Kazimieros Birutės (1894–1968).

1898 m. P. Vileišis su šeima apsigyveno Vilniuje. 1900 m. įsteigė geležies dirbinių gamyklą.

1901–1905 m. P. Vileišis buvo Vilniaus miesto dūmos narys, dalyvavo įvairių draugijų veikloje. Priklausė slaptai „Dvylikos Vilniaus apaštalių“ draugijai, kurios nariai pasiekė, kad lietuviams būtų perduota Vilniaus Šv. Mikalojaus bažnyčia (P. Vileišio lėšomis ji buvo suremontuota). Priklausė nelegaliai „Daukanto mantos“ draugijai, kuri rėmė lietuvių raštiją ir meną. Buvo vienas iš legalios Vilniaus lietuvių savitarpinės šalpos draugijos steigėjų.

1904–1906 m. Antakalnyje P. Vileišis pasistatė modernius rūmus su pagalbinais pastatais. Juose vyko aktyvus kultūrinis visuomeninis gyvenimas: buvo rengiamos parodos, lietuviški vakarai, susirinkimai. I pasaulinio karo pradžioje rūmuose buvo priglauti karo pabėgėliai.

1904 m. P. Vileišis įsteigė „*Vilniaus žinių*“ spaustuvę (veikė iki 1910 m.), o 1905 m. – pirmąjį lietuviškąjį „*Vilniaus žinių*“ knygyną (veikė iki 1912 m.). Spaustuvėje lietuvių kalba buvo leidžiamas pirmasis lietuviškas dienraštis *Vilniaus žinios* (1904–1909 m.), įvairios knygos, periodiniai leidiniai, atvirukai ir kiti spaudiniai.

Dienraštis *Vilniaus žinios* skelbė valdžios įsakymus, Rusijos imperijos didmiesčių, Lietuvos miestų ir provincijos naujienas, pranešimus apie visuomeninį, politinį, kultūrinį gyvenimą, publikavo grožinius kūrinius. Leidinys buvo nuostolingas. 1907 m. leidybą iš P. Vileišio perėmus bendrovei „Jonas Vileišis, Stanislovas Matulionis ir Ko“, laik-

raštis gyvavo tik iki 1909 m. kovo 17 d. Iš viso išėjo 1175 Vilniaus žinių numeriai.

P. Vileišis buvo komiteto Didžiam Vilniaus Seimui rengti narys. 1907 m. balandžio 4 d. kartu su Jonu Basanavičiumi, Povilu Matulioniu, Jonu Vileišiu, Juozu Tumu-Vaižgantu, Antanu Smetona ir Juozu Bagdonavičiumi įsteigė Lietuvių mokslo draugiją. 1907 m. rugpjūtį su Antanu Vileišiu, Povilu Matulioniu ir kitais Vilniuje įsteigė dviklasę lietuvių

mokyklą.

Sukauptam finansiniam kapitalui išsekus, 1908 m. P. Vileišis vėl išvyko iš Lietuvos, statė tiltus Samaros gubernijoje, Ukrainoje, Gruzijoje. Carinėje Rusijoje į valdžią neteisėtai atėjus bolševikams, P. Vileišis neteko uždirbto atlyginimo.

1921 m. vasario 17 d. grįžęs iš Tbilisio į Lietuvą apsigyveno Kaune. Iš pradžių įsikūrė „Versalio“ viešbutyje, vėliau – bute Laisvės alėjoje. Paskutinius gyvenimo metus praleido sūnaus Vytauto name netoli geležinkelio stoties.

P. Vileišis polemizavo su melagingais teiginiais, kad Vilnius esąs vien tik lenkiškas miestas, paskelbė straipsnių Lietuvos balso laikraštyje. Norėdamas paveikti užsienio visuomenę ir paneigti tokią propagandą, P. Vileišis savo paskelbtus straipsnius išvertė į prancūzų kalbą ir 1921 m. rugsėjį savo lėšomis Paryžiuje išleido publicistinę brošiūrą *Le Conflict polono-lithuanien* (liet. Lenkų-lietuvių konfliktas). 1922 m. sausį leidinys pasirodė ir lietuvių kalba. Papildytą brošiūrą prancūzų kalba P. Vileišis dar kartą išleido Berlyne 1922 m. gruodį.

Nuo 1922 vasario 2 d. iki birželio 13 d. P. Vileišis ėjo Lietuvos susisiekimo ministro pareigas. 1923 m. spalio 1 d. buvo paskirtas Inžinierių tarybos prie Susisiekimo ministerijos pirmininku. Pirmininkavo Karo muziejaus rūmams statyti komitetui, pasiūlė jiems vietą Vieniybės aikštėje Kaune.

1923 m. Lietuvos universiteto Humanitarinių mokslų fakultetas P. Vileišiui suteikė lietuvių literatūros garbės daktaro laipsnį. 1924 m. išrinktas Lietuvos technikų ir inžinierių draugijos garbės pirmininku, taip pat – Tautinės lietuvių studentų korporacijos „Neo-Lithuania“ garbės nariu.

1926 m. Lietuvos universiteto Technikos fakultetas P. Vileišiui suteikė garbės daktaro inžinieriaus vardą. 1925 m. Lietuvos Seimas skyrė valstybinę pensiją.

P. Vileišis mirė 1926 m. rugpjūčio 12 d. Palangoje. Iškilmingai palaidotas buvo Kauno šv. Petro ir Pauliaus arkikatedros bazilikos rūsyje. 1935 m. kovo 22 d. palaikai buvo perlaidoti Vilniaus Rusų kapinėse Vileišių šeimos kape.

1926 m. Kaune, Žaliakalnyje P. Vileišio vardu pavadinta gatvė ir Kariuomenės parodų aikštė. Sovietmečiu pervadintos į Tarybų gatvę ir aikštę. 1989 m. ir 1991 m. joms grąžintas ankstesnis vardas.

1929 m. spalio 30 d. iškilmingai atidarytas ir Petro Vileišio vardu pavadintas tiltas per Nerį. Nuo 1940 m. – Viliampolės tiltas. 2008 m. gruodžio 12 d. Kauno sąjūdžio iniciatyva grąžintas tiltui P. Vileišio vardas ir suremontuotam tiltui abiejuose jo galuose pritvirtintos atminimo lentelės su pavadinimu.

1939 m. rugsėjo 8 d. Tautos šventės dienos proga, Vytauto Didžiojo karo muziejaus sodelyje atidengtas paminklinis biustas (skulpt. Bernardas Bučas). 1950 m. buvo nugriautas, o 1989 m. kovo 9 d. vėl atstatytas.

2000 m. spalio 3 d. Kauno 24-ajai vidurinei mokyklai buvo suteiktas Kauno Petro Vileišio vidurinės mokyklos pavadinimas. Jos muziejuje veikia P. Vileišiui skirta ekspozicija. 2009 m. liepos 2 d. mokyklos pavadinimas buvo pakeistas į Kauno Jono ir Petro Vileišių mokyklą.

Tegul Petro Vileišio darbai ir idėjos visada išlieka mūsų atmintyje!

Raimondas Kaminskas Literatūra ir šaltiniai

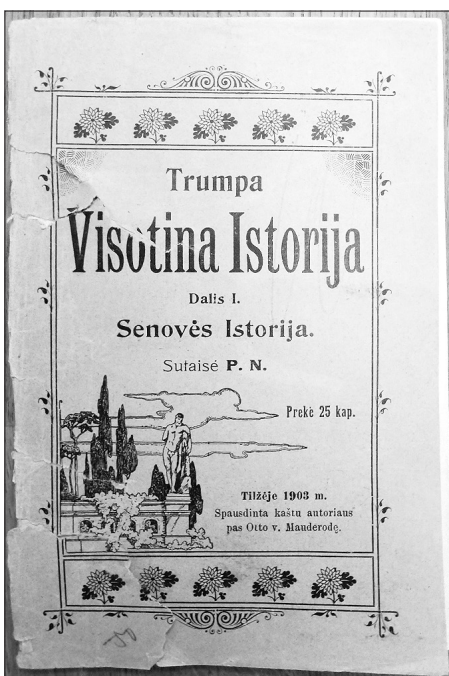
1. Aničas, Jonas. *Petras Vileišis: 1851–1926*. Vilnius: Alma Littera, 2001. 656 p.

2. Lapinskienė, Alma. Didysis Lietuvos kėlėjas. Iš: Vileišis, Petras. *Rinktiniai raštai*. Vilnius: Lietuvių literatūros ir tautosakos institutas, 2001, p. 11–20.

3. Lapinskienė, Alma. Vilniaus žinios – pirmasis lietuvių dienraštis. Iš: *Vilniaus kultūrinis gyvenimas ir Petras Vileišis*. Vilnius: Lietuvių literatūros ir tautosakos institutas, 2001, p. 20–27.

4. Lietuvos mokslų akademijos Vrublevskių bibliotekos Virtualus pasakojimai: <http://eparodos.mab.lt/s/petru-vileisui-170>

5. Žymūs Kauno žmonės: atminimo įamžinimas: <http://atminimas.kvb.lt/asmenvardis.php?asm=VILEI%DOIS%20PETRAS>.

„Trumpa Visotina Istorija“, 1903 m.

VIRTUALUS SUSITIKIMAS

Sausio 18 d. vyko LR ambasados Vašingtone darbuotojų virtualus susitikimas su JAV LB Krašto valdybos nariais ir bendruomenių atstovais. Jame aptartos tolimiesnio bendradarbiavimo galimybės.

LR ambasados Laikinasis reikalų patikėtinis **Dovydas Špokauskas** pristatė ambasados veiklą ir ateities planus, supažindino su ambasados darbuotojais. Jie papasakojo apie savo atliekamas pareigas ir ambasados teikiamas paslaugas LR piliečiams.

JAV LB Krašto valdybos pirmininkas **Arvydas Urbonavičius** supažindino su šiaandieniniais ir būsimais organizacijos projektais, buvo pasidalinta mintimis apie artėjantį JAV lietuvių bendruomenės 70-metį, būsimą šokių šventę, Vasario 16-osios ir Kovo 11-osios minėjimus.

Renginį moderavo JAV LB Krašto valdybos Visuomeninių reikalų tarybos pirmininkė **Krista Bard**.

Loreta Timukienė, JAV LB inf.

LR ambasados Vašingtone darbuotojų virtualus susitikimas su JAV LB Krašto valdybos nariais ir bendruomenių atstovais. *JAV LB nuotr.*

ŠOKIŲ ŠVENTĖS ARGENTINOJE 2021 M. NAUJIENOS

NEMUNAS
Argentinijos Lietuvių Draugija

Argentinos lietuvių kultūros ir savišalpos draugijos „Nemunas“ valdyba ir Pasiruošimo komitetas informuoja, kad jau galite aplankyti mūsų atnaujintą „Nemuno“ draugijos svetainę, kurioje pateikiama visa reikalinga informacija apie Šokių Šventę Argentinoje „Ten, kur Nemunas banguoja“.

Ši šventė, organizuojama tautinių šokių kolektyvo „Nemunas“ 50-mečiui paminėti, įvyks 2021 m. gruodžio mėn. 18 d.

Svetainėje galite rasti informaciją apie Ruošos komitetą, Kūrybinį komitetą, taip pat apie Šokių šventės savaitės renginius ir atvykimo sąlygas.

Prašau, visi lietuvių šo-

kių kolektyvai ir ansambliai, užpildykite anketą mūsų „Nemuno“ draugijos interneto svetainėje iki 2021 m. vasario mėn. 26 d.: <https://www.nemunasargentina.com/sokiu2021>

Registracijoje yra keturios kategorijos, kuriose galite užsiregistruoti: vaikų, jaunimo, vidutinio ir suaugusių šokių kolektyvai. Dar pranešame, kad Šokių šventė įvyks ansamblių vakaro formatu.

Šokių šventės Argentinoje 2021 m. rėmėjai yra Lietuvos Nacionalinis kultūros centras, Lietuvių Fondas (JAV) ir Beriso miesto savivaldybė.

Norėdami gauti daugiau informacijos kreipkitės el. paštu: draugija@nemunas.org

„Dirvos“ inf.

Į LIETUVĄ IŠ VENESUELOS ATVYKO DAR 13 LIETUVIŲ IR JŲ ARTIMŲJŲ

Sausio 29-osios naktį, iš Venesuelos į Vilnių atskrido 13 Lietuvos piliečių, lietuvių kilmės asmenų bei jų šeimoms narių. Tai jau ketvirtas perkėlimas, kurį, įgyvendindama Lietuvos Respublikos asmenų perkėlimo į Lietuvos Respubliką įstatymą, suorganizavo Lietuvos ambasada Ispanijoje. Šiuo metu į Lietuvą iš Venesuelos iš viso perkelti 26 asmenys.

Atvykusius lietuvius ir jų šeimų narius Vilniuje pasitiko Pabėgėlių centro atstovai, kurie pasirūpino atvykusiųjų laikinu apgyvendinimu, šilta apranga ir maistu, taip pat ir jų karantinavimu.

Vėliau perkeltiems asmenims bus skiriamos išmokos įsikūrimui bei būtiniausioms reikmėms, teikiama pagalba vaikų ugdymui bei lietuvių kalbos mokymuisi, padedama

darbo paieškose ir kita.

Situacijai Venesueloje negerėjant, vis daugiau asmenų ryžtasi palikti krizės purtomą šalį ir pradėti naują gyvenimą savo tėvų ir senelių gimtinėje.

Šiuo metu Lietuvos ambasada Madride bendrauja su daugiau kaip 80 asmenų, kurie turi perkeliamojo asmens statusą ir siekia persikelti į Lietuvą. Dar tiek pat asmenų teiraujasi apie tokio statuso gavimo galimybes ir svarsto teikti prašymus. Lietuvių bendruomenė Venesueloje vienija apie 400 lietuvių kilmės asmenų. Manoma, kad Venesueloje gyvena apie 1 000 Lietuvos piliečių ir lietuvių kilmės asmenų.

Prašymus dėl perkeliamo asmens statuso suteikimo galima pateikti Lietuvos ambasada Ispanijoje iki spalio 1 dienos. *LR URM*

LB AMBASADOS JUNGTINĖJE KARALYSTĖJE ORGANIZUOTAS VIRTUALUS BĖGIMAS „GYVYBĖS IR MIRTIES KELIU“ SKIRTAS SAUSIO 13-OSIOS AUKOMS ATMINTI

2021 m. sausio 10-17 dienomis Lietuvos Respublikos ambasada Londone kartu su čia įsikūrusiomis lietuviškomis organizacijomis kvietė visus Jungtinėje Karalystėje gyvenančius lietuvius ir Lietuvos draugus dalyvauti pagarbos bėgime „Gyvybės ir mirties keliu“ ir drauge paminėti atkurtos Lietuvos Nepriklausomybės gynimo trisdešimtąsias metines. Prie šios iniciatyvos buvo kviečiami prisijungti ir Jungtinėje Karalystėje gyvenantys Baltarusijos diasporos atstovai, išreiškiant Lietuvos palaikymą demokratijos siekiantiems Baltarusijos žmonėms.

Pasaulinei Covid-19 pandemijai pakoregavus tradicinio bėgimo planus, šiais metais dalyviai bėgo individualiai savo pasirinktoje vietoje, o bėgimo rezultatus fiksavo įvairiomis programėlėmis. Džiaugiamės, jog simbolinę 9 km. distanciją - atstumą nuo Antakalnio kapinių, kuriose yra palaidotos 1991 m. Sausio 13-osios įvykių aukos, iki Vilniaus televizijos bokš-

to - įveikė ir prie atminimo akcijos prisijungė daugiau nei 100 bėgikų nuo Vilniaus iki Londono, kurių dauguma bėgo pasipuošę lietuviška atributika!

Dėkojame visiems dalyvavusiems ir tikimės, jog kitais metais galėsime paminėti šią, vieną svarbiausių Lietuvos laisvės ir nepriklausomybės datų, kartu.

Gyvą istorinę atmintį liudijantis bėgimas „Gyvybės ir mirties keliu“ Lietuvoje kasmet rengiamas nuo 1992 m., o Londone Lietuvos ambasados iniciatyva pradėtas organizuoti 2015 m. Kasmet prie bėgimo prisijungia ir kituose pasaulio miestuose gyvenantys lietuviai ir Lietuvos draugai.

Renginio partneriai: Jung-

Bėgimo „Gyvybės ir mirties keliu“, skirto Sausio 13-osios aukoms atminti, dalyviai. *LR URM nuotr.*

AIRIJOJE PAMINĖTA SAUSIO 13-TA

Artėjant sausio 13 d. – Laisvės gynėjų diena - Lietuvos Respublikos ambasada Airijoje pakvietė Airijos lituanistinių mokyklų auklėtinius bei visus mažuosius lietuvius Airijoje piešti Neužmirštuolės žiedus. Minint Laisvės gynėjų dienos jubiliejų ambasados kiemelis pražydo Neužmirštuolių pieva, ant ambasados pastato nušvito neužmirštuolės žiedas, o languose suspindo žvakių liepsnos, liudijančios atmintį ir pagarbą didvyriams. Neužmirštuolių pievoje buvo uždegti ir 14 žibintų kiekvienam sausio 13-ąją žuvusiam didvyriui.

Taipogi, nepaisant pandemijos apribojimų Airijos lietuvių bendruomenė aktyviai įsitraukė į sausio 13 d. minėjimą.

Airijos bėgikų klubas kvietė pasipuošti lietuviška atributika ir bėgti individualiai, prisimenant tuos, kas iškovojo mums laisvę. Bėgikai dalinosi savo nuotraukomis, asmenukėmis ir video bėgikų klubo sukurtame renginyje Facebooke. Dainų autorius ir atlikėjas, visuomenininkas Darius Mileris-Nojus sukūrė specialią laidą, skirtą Sausio 13 d. įvykiams atminti. Laidoje prisiminimais dalinasi ambasadorius Marijus Gudynas, ALB pirmininkas Arūnas Teišerskis, eiles skaito poetė Rasa Kochanauskaitė Raižienė.

Šventės išvakarėse Dublino lietuvių bendruomenė sukūrė filmuką

tinės Karalystės lietuvių bendruomenė, Britanijos lietuvių krepšinio lyga, Britanijos lietuvių sporto asociacija, Jungtinės Karalystės lietuvių jaunimo sąjunga ir Jungtinės Karalystės Lietuvos šaulių sąjungos paramos padalinys.

LR URM

apie tos dienos herojus „Aš prisimenu...“ . Šiame mėgėjiškame filme net ir vaikai, gimę ne Lietuvoje, kalba gimtąja kalba. Filmuką galima pažiūrėti čia: <https://youtu.be/11PegRx7OIM>.

Taip pat lietuvių katalikų misijos Airijoje kapelionas kunginas Egidijus Arnašius aukojo šv. Mišias už Lietuvą.

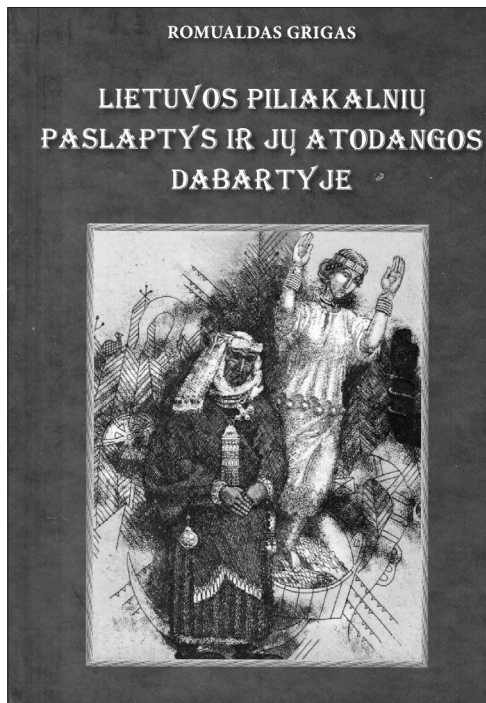
LR URM

Minint Laisvės gynėjų dienos jubiliejų ambasados kiemelis pražydo Neužmirštuolių pieva. *LR URM*

KALBĖJIMAS LIETUVAI

Š.m. sausio 25 d. iškiliam lietuvių mokslininkui, tautotyrininkui Romualdai Grigui sukako 85 metai. Priminti ir prisiminti paskatino 2020 metų pabaigoje Lietuvos politinių kalinių ir tremtinių sąjungos (LPKTS) knygynėlių pasiekusi knyga „Lietuvos piliakalnių paslaptys ir jų atodangos dabartyje“. Tai jau 13-oji akademiko R. Grigo knyga, skirta lietuvių tautos ir jos sukurtos valstybės istorijai, jos išlikimui.

Nauja Romualdo Grigo knyga „Lietuvos piliakalnių paslaptys ir jų atodangos dabartyje“.

Autorės nuotr.

R. Grigas yra daugelio mokslo teminių knygų ir kolektyvinių monografijų sudarytojas, redaktorius ir bendraautorius. Vien publicistinių, mokslo populiarinimo, mokslinių straipsnių parašęs apie porą tūkstančių. Paskutiniaisiais sovietiniais, taip pat Atgimimo paženklintais metais operatyviai parašė ir publikavo keliolika mokslinio pobūdžio leidinių.

R. Grigas buvo žurnalų „Filosofija. Sociologija“ (1996 - 2003 m.), „Personalo vadyba“ (1996 - 2013) redakcinių kolegijų pirmininkas, žurnalų „Socialiniai mokslai“, „Istorija“ ir kt. redkolegijų narys.

Romualdas Grigas gimė Asteikiuose prie Sidabravo, Panevėžio apskrityje. Visuotinėje lietuvių enciklopedijoje ir ELIP enciklopedijoje įvardinamas kaip ekonomistas, ekonomikos mokslų kandidatas, sociologas, habilituotas socialinių mokslų daktaras, tautotyrininkas, tautotyros mokslo krypties kūrimo pradininkas, rašytojas. R. Grigas yra Lietuvos mokslų akademijos narys, Lietuvai pagražinti ir XXVII knygos mėgėjų draugijų narys.

2002 metais apdovanojtas Lietuvos mokslo premija, pelnęs daugybę įvertinimų, padėkų. Tokį pripažinimą pelnyti reikėjo didelio darbštumo, kantrybės, reikėjo įveikti dau-

gybę slenksčių ir aštrių, žeidžiančių akmenų.

Kelis vaikystės ir paauglystės metus gyveno pas senelę Palangoje. Nuo pat pradžių „klapčiukavo“ bažnyčioje. Artimai bendravo su dvasininkais, ypač klebonu Jonu Ilškiu, vėliau kalėjusiu lageriuose, su klebono giminaičiu klieriku Antanu Vaičiumi (sovietiniais metais tapusiu Telšių vyskupu). Kaip prisimena R. Grigas, pamaldų vyksmas, vargonų gausmas paliko neišdildomą

pėdsaką jo moraliniams įsitikinimams, gėrio ir grožio supratimui. Tautines orientacijas padėjo įtvirtinti ir dėdė Antanas Petraitis, dalyvavęs 1941 metų birželio sukilime. Su juo ir vėlesniais metais palaikė glaudžius ryšius. Pokaryje sugrįžo į Naujamiestį. Skurdas ir skaudūs išgyvenimai, matant miestelio aikštėje suguldytus partizanų palaikus, po eilinių trėmimų retėjančią mokyklos klasę brandino, ugdė jauną, žingeidų Romualdą. Dar besimokydamas tuometinėje Naujamiesčio septynmetėje mokykloje, „užkliuvo“ akyliams sergėtojams. Kur besimokė, kur bedirbo, visur lydėjo akyla saugumiečių akis. Tačiau Romualdas Grigas atkakliai siekė mokslų: baigęs Joniškėlio žemės ūkio technikumą, gabus jaunuolis gavo teisę studijuoti

Timiriazevo žemės ūkio akademijoje Maskvoje. Ilgokai užtruko jo kelias į akademinę, mokslinę veiklą. Vėtomas ir mėtomas po įvairias darbovietes kaip „neparankus“, paga-

liau 1980 metais Sociologinių tyrimų institute apsigynė habilituoto filosofijos (vėliau nosterifikuoto į socialinių mokslų) mokslo daktaro laipsnį. Tačiau net iki 1984 metų dėl politinių motyvų buvo vilkinamas diplomo patvirtinimas ir įteikimas. 1988 m. suteiktas profesoriaus vardas, o 1991 m. išrinktas Lietuvos mokslų akademijos nariu, 1998 m. - Tarptautinės informatizavimo akademijos pri Jungtinių Tautų organizacijos nariu. Romualdas Grigas dėstė Vilniaus pedagoginiame, Kauno technologijos, Vytauto Didžiojo, Lietuvos teisės universitetuose. Inicijuotos disciplinos, kaip tautinė tapatybė, socializacija, tautos sociodinamika vedė mokslininką prie gilesnių tyrinėjimų, domėjimosi lietuvių tautos išlikimu. Stažuotės Vokietijoje, Krokuvos universitete, nuolatinis dalyvavimas įvairiose eksperų komisijose netrukė pagrindiniams darbams. Buvo 19 daktaro disertacijų ir apie 120 magistrinių darbų vadovu, 12 habilitacinių disertacijų darbų gynimo komitetų, 6 habilitacijos procedūros komisijų nariu.

Dar sovietmečiu aktyviai dalyvavo įvairiose visuomeninėse organizacijose. Atkūrus Nepriklausomybę, atgavus žodžio laisvę, Romualdas Grigas pasinėrė į mokslinius ieškojimus, į tautinio atgimimo puoselėjimą.

Grįžtame prie piliakalnių,

Tautodailininko Juozapo Jakšto skulptūrinės kompozicijos R. Grigui „Lietuvių tautos išlikimo drama“ dalis.

Autorės nuotr.

prie tautinės savivokos klausimų. Iki 2020 metų išleistos knygos „Pralaimėjęs Kainas“ (1991), „Tautos savygina“ (1993), „Tautos likimas“ (1995), „Prolegomenai. Politikui ir piliečiui“ (2002), „Tautinė savivoka“ (2002), „Savasties ieškojimas arba laiškai lietuviams“ (2004), R. Grigo iniciatyva parašytos ir jo paties redaguotos knygos „Tautinės tapatybės dramaturgija“ (2005), „Tautiškas ir pilietiškas“ (2007), monografija „Senieji

Tautodailininko Juozapo Jakšto skulptūrinė kompozicija R. Grigui.

Autorės nuotr.

lietuviai: tapatybės bruožai ir jų kitimas“ (2009), „Dienoraščio langą pravėrus. 10 mano jaunystės metų“ (1956 - 1966), „Akivarų atspindžiai“ (2011). Knygose nemažai remiasi Venesueloje gyvenančios Jūratės Statkutės de Rosales, kitų mokslininkų lietuvių kilmės, lietuvių šaknų tyrinėjimais, kolegų išvalgomis.

Romualdas Grigas - įvairiausių konferencijų, susitikimų dalyvis, pranešėjas. Pažįstamas ir atpažįstamas, išklausomas. Jo

tiesų (ne)sakymai skatina domėtis, gilintis, skatina klausyti ir nepamiršti, kad „lietuviais esame mes gimę“. Jo knygos, jo žodžiai - tai kalbėjimas su Lietuva. Su Lietuva, savo didybe ir herojiška praeitimi, šimtamečiais ažuolais ir jų sakmėmis. Vieną tokių ažuolo sakmių garbiajam akademikui paskyrė žinomas tautodailininkas Juozapas Jakštas. Tai dovana garbiajam Romualdai Grigui ir jo darbams.

Dalia Poškienė

NUOMONĖ

POLITINĖS AUDROS LIKUČIAI

Anksčiau šio straipsnio autorius „Dirvoje“ yra minėjęs JAV demokratų partijos narius –socialistus, užimančius kongrese ir senate svarbias vietas, daugiausia priklausančius partijos socialistų frakcijai. Praeitais metais JAV kongreso demokratai (socialistai), kuriuos valdo Nancy Pelosi, jos kurstomi apkaltino Prez. Trump nusikaltimu, tačiau skaitlingų JAV senato respublikonų partijos pastangomis, ryžtu ir įtaka, šis jos sumanymas buvo nesėkmingas. Šiais metais sausio 6 d., Washington, D.C. įvyko smurtinės demonstracijos, kurių metu protestuotojai įsiveržė į JAV Kongreso rūmus ir pridarė daug žalos. Svarbu paminėti, kad Prezidentas Donald Trump savo remėjų tarpe ieškojo asmenų, norėdamas juos įtikinti, kad demonstracijos turi būti taikios, ir taip „sušvelninti“ rinkimų rezultatų pasėkmes, savo kalboje pabrėždamas pagarbą autoritetui ir įstatymams. Daug demonstrantų buvo suimta. Jie tebelaukia kaltinimų bei atitinkamų federalinėse taisyklėse numatytų bausmių.

Aiškėja, kad didžiulėje demonstrantų minioje, *Home Land Security* tvirtinimu, buvo

kraštutinių pažiūrų (ekstremistų) asmenų, sugebančių smogti iš vidaus netikėtą ir skaudų smūgį. Nežiūrint to, JAV kongreso demokratų (socialistų) vadė – „velnio advokatė“ Nancy Pelosi ir jos bendraminčiai - pasiremdami JAV Konstitucijos 25 straipsniu, pradėjo antrą Prez. D. Trump apkaltą, siekdami užkirsti Prez. D. Trump kelią į politinę areną ir bandyti jam vėl laimėti prezidento postą.

Šis demokratų „žygdarbis“ laukia JAV senato peržiūros ir patvirtinimo, kartu pridarydamas nemalonumų naujam Prezidentui Joe Biden pirmomis jo vadovavimo dienomis. Nors jis skelbia, kad „it's a time to unite, heal, rebuild“, po inauguracijos jis jau spėjo panaikinti Prez. D. Trump pasirašytus sprendimus. Prez. Biden veikla neatspindi jo skelbiamų ateities planų. Jo sudarytame štabe yra ir abejotinos reputacijos asmenų. Jo pirmųjų 100 dienų darbotvarkė prieštarauja jo skelbiamam kilniam šūkiui, „unite, heal, rebuild“, jo centre - svarbiausias naujai laimėtos garbės skelbimas, o ne negandų išvarginti JAV žmonės.

Algirdas V. Matulionis

PRENUMERUOKITE DIRVĄ

METAMS - \$55,
PUSEI METŲ - \$40,
PIRMA KLASE - \$78,
ORO PAŠTU | UŽSIENI
METAMS - \$130.00

GIEDRĖS ŽICKYTĖS FILMO „ŠUOLIS” PREMJERA PARYŽIUJE

Tarptautinių kino kritikų įvertinimo ir apdovanojimų sulaukęs režisierės ir prodiuserės Giedrės Žickytės dokumentinis filmas „Šuolis” („The Jump”) 2021-ųjų kelionę pradeda Prancūzijoje, ir toliau tęs Skandinavijoje bei Šiaurės Amerikoje, rašoma „Kino pasaka” pranešime žiniasklaidai.

„Šuolis” atrinktas į kasmet Biarico kurorte vykstančio pagrindinio Prancūzijos dokumentinių filmų festivalio konkursinę „FipaDoc” programą, o išskirtiniame seanse Nacionaliniame Georges'o Pompidou meno ir kultūros centre įvyks Paryžiaus premjera.

„Iki pat paskutinės akimirkos festivalio „FipaDoc” rengėjai neprarado vilties rodyti filmus dideliame ekrane. Prancūzai – prisiekę kino ir kino teatrų mylėtojai, todėl jų vyriausybei pratęsus karantino apribojimus, festivalis nusprendė, kad jo industrijos renginiai ir konkursas vyks jau taip visiems tapusioje įprastoje virtualioje erdvėje, tačiau publikai filmai bus pristatyti pavasarį ten kur ir pridera – didžiajame ekrane, iškart kai tik atsidarys kino teatrai.

Labai dėl to džiaugiuosi, nes virtualus festivalis vis

Filmas „Šuolis”.

Stop kadras

dėlto išlieka pakaitalu – su kokybišku turiniu, bet be dvasios. Prarandama magiška bendra kino patirtis salėje ir tas ypatingas kino festivalio šurmulyš, kai atrodo visas miestas tą savaitę gyvena tiesiog kinu! Tačiau tokia yra dabartinė realybė, ir turime susitaikyti dėl bendro visų mūsų saugumo.

Mūsų filmui ir taip labai pasisėkė šiuo sudėtingu metu – per dar tik keturis mėnesius trunkančią festivalinę pandemiją, „Šuolis” greta virtualių kino festivalių turėjo gyvus pristatymus kino teatruose Romoje, Varšuvoje, Maskvoje, Taline, Malmėje – mūsų filmo pardavimo agentas juokauja, kad buvau daugiausia keliaujančia režisierė 2020 metais”, – pasakoja filmo režisierė G. Žickytė.

Prestižiniame „FipaDoc” festivalyje režisierės G. Žickytės filmas atrinktas į tarptautinę konkursinę programą tarp dešimties dokumentinių filmų, jau įvertintų daugelio kritikų bei pelniusių apdovanojimų. Tai pirmas kartas, kai į šį festivalį pakviestas kūrėjo darbas iš Lietuvos.

„FipaDoc” – Prancūzijoje puikiai žinomas dokumentinio kino festivalis, gausiai lankomas dokumentinio kino industrijos profesionalų. Kadaise, dar dirbant dokumentinių filmų festivaliuose Lietuvoje, yra tekę ir pačiai Biarice lankytis. Festivalio programa ir organizatorių priėmimas paliko išties gerą įspūdį, o ir auditorija plati ir susidomėjusi”, – „FipaDoc” festivalio reikšmę ko-

mentuoja Lietuvos kultūros atašė Prancūzijoje Austė Zdančiūtė.

„Norisi pasidžiaugti, kad net galimai trečio karantino išvakarėse Prancūzijoje, randasi būdų kaip geriausiame šiuo metu įmanomame kontekste pristatyti lietuvišką filmą. „Šuolis” bus rodomas Pompidu centro dokumentinių filmų virtualioje platformoje, specialiaime kartu su „France Télévisions” organizuojamame seanse. Šiuo seansu partneriai užsimojo pasiekti plačiausią prancūzakalbę auditoriją, tad išties didelis dėmesys. Filmas neabejotinai to vertas”, – teigė A. Zdančiūtė.

Po Prancūzijos „Šuolis” kelionę tęs svarbiausiame Suomijos dokumentinių filmų festivalyje „DocPoint „International selection” programoje. 20-ąjį jubiliejų festivalis švęs nuotoliniu būdu su 71 filmu iš 38 pasaulio šalių. Taip pat „Šuolis” atrinktas į „Doc Lounge” kino platinimo programą, kurios metu 8 geriausi dokumentiniai filmai rodomi skirtinguose Skandinavijos miestų kino teatruose. G. Žickytės filmas vėl kelias ir už Atlanto – „Šuolis” bus parodytas JAV, Kolorado valstijoje vykstančiame Durango filmų festivalyje. Filmas atrinktas į oficialią festivalio programą, kurioje yra 11 dokumentinių filmų.

Praėjusiais metais vos per kelis mėnesius G. Žickytės dokumentinis filmas apkeliavo daugybę šalių bei kino festivalių Europoje, JAV ir Australijoje. Tarptautiniame A klasės Varšuvos kino festivalyje „Šuolis” pelnė geriausio dokumentinio filmo apdovanojimą, Čekijoje buvo nominuotas „Silver Eye Award” už geriausią Rytų Europos dokumentinį filmą, o didžiausiame Šiaurės Amerikoje Niujorko dokumentinių filmų festivalyje DOC NYC sulaukė publikos pripažinimo, patekęs į favoritų dešimtuką.

Dokumentinis G. Žickytės filmas „Šuolis” pasakoja Šaltojo karo metu nuskambėjusią lietuvių radijo operatoriaus Simo Kudirkos istoriją, kai 1970 m. peršokęs iš sovietinio laivo į JAV pakrančių apsaugos katerį, jis paprašė politinio prieglobsčio, tačiau netrukus buvo gražintas į sovietinių būdėlių rankas. Incidentas sukėlė milžinišką politinį sąmyšį JAV ir Sovietų Sąjungoje. Taip prasidėjo neįtikėtina istorija apie įkalinimą, atradimą, šlovę, laisvę ir jos kainą.

Režisierės G. Žickytės kurtą filmą „Šuolis” prodiusuoja studija „Moonmakers” (Lietuva), bendroje gamyboje su „VFS Films” (Latvija) ir „Faîtes un Voeu” (Prancūzija).

Filmo „Šuolis” premjera Lietuvoje įvyks jau šiais metais. **LRT**

PREZIDENTAS SUTEIKĖ LIETUVOS PILIETYBĘ KOMPOZITORIUI IR VIOLONČELININKUI ANTONUI LUKOSZEVIEZE

Š.m. sausio 25 d. vyko nuotolinė žiniasklaidos konferencija, skirta prezidento išimties tvarka suteiktai pilietybei aptarti. Pilietybė suteikta lietuvių kilmės britų **violončelininkui, kompozitoriui Antonui Lukoszevieze**.

Konferencijoje kalbėjo prezidento vyr. patarėjas švietimo, mokslo, kultūros ir sporto politikos klausimais Jolanta Karpavičienė ir Lietuvos kompozitorių sąjungos pirmininkas Mykolas Natalevičius.

Prezidentas išimties tvarka Lietuvos pilietybę suteikė britų menininkui Lukoszevieze

Dar 2019 metais A. Lukoszevieze pateikė prašymą tapti Lietuvos piliečiu. Sausio 22 d. nuotoliniu būdu Gitanas Nausėda susitiko su A. Lukoszevieze ir aptarė jo integracijos procesą, muzikinę veiklą, kuri prisideda prie Lietuvos muzikos autoriteto didinimo.

„Jis itin aktyviai daugiau nei 15 metų domisi lietuvių muzika, bendradarbiauja su Lietuvos kompozitoriais ir muzikais”, – kalbėjo J. Karpavičienė.

Jis remia, palaiko ir skatina jaunų muzikų kūrybą, didina Lietuvos žinomumą. Garsiau-

siose Europos koncertų salėse jo dėka skamba lietuvių kūrėjų muzika. Tarptautinėje auditorijoje A. Lukoszevieze dažnai pabrėžia savo lietuvišką kilmę – jo tėtis bei seneliai yra iš Lietuvos kilę emigrantai. A. Lukoszevieze yra vedęs menininkę ir rašytoją Pauliną Pukytę.

M. Natalevičius teigė, kad šis žingsnis labai svarbus kultūrinei diplomatijai. Jo svarbą apibūdina trys dalykai: lietuvių muzikos atlikimas, bendradarbiavimas su eksperimentiniais atlikėjais ir tarpininkavimas. Jo dėka net 8 kūriniai buvo užsakyti lietuvių kūrėjams. Paskui jis pats juos atlieka ir pristato ir taip didina sklaidą.

„Turime pavienių bendradarbiavimų, tačiau A. Lukoszevieze veikia unikali ir šis atvejis unikalus. Jis yra veikiantis lietuvių muzikos sklaidoje daugiau nei 15 metų,

apie 50 britų, italų, belgų, lenkų ir kt. leidinių recenzavo lietuvių kūrybą”, – teigė M. Natalevičius.

LRT.lt primena, kad A. Lukoszevieze yra tarptautiniais pasirodymais garsėjančio eksperimentinės ir avangardinės muzikos ansamblio „Apartment House” įkūrėjas ir vadovas. A. Lukoszevieze yra baigęs Karališkąjį muzikos koledžą.

A. Lukoszevieze yra pirmasis atlikęs daugelio šiuolaikinių kompozitorių kūrinius violončelei, įskaitant Christianą Wolffą, Christop-

herį Foxą, Gerhardą Stäblerį, Amnoną Wolmaną, Laurence'ą Crane'ą, Richardą Ayresą, Phillą Niblocką, Jennifer Walshe, Claudią Molitor, Arturą Bumšteina, Ričardą Kabelį, Richardą Emsley, Jamesą Saundersą, Alwynne'ą Pritchardą, Peterį Eötvöšą, Bryną Harrisoną, Karlheinzą Esslą ir Zbigniewą Karkowską.

Ansamblių „Apartment House” A. Lukoszevieze įkūrė 1995 m. Jo pavadinimas pasiskolintas iš Johno Cage'o kūrinio „Apartment House 1776”. Grupės sudėtis yra nepastovi, ji kinta, priklausomai nuo atliekamo repertuaro. Vienintelis nuolatinis jos narys yra

pats A. Lukoszevieze, nors kiti muzikantai, pavyzdžiui, klarinetininkas Andrew Sparlingas, taip pat reguliariai groja su grupe nuo pat jos įsikūrimo.

Ansamblis yra užsakęs daugiau nei šimtą naujų įvairių šalių kompozitorių kūrinių, taip pat pirmasis Jungtinėje Karalystėje atlikęs dar apie šimtą kitų kūrinių, koncertavęs festivalyje „Café Oto”, galerijoje „Serpentine”, koncertų salėse „Queen Elizabeth Hall”, „Turner Contemporary”, „MaerzMusik”, „Wien Modern”, „Ultima” ir „Witten” naujosios muzikos dienose ir kt.

2012 m. „Apartment House” pelnė Karališkosios filharmonijos draugijos apdovanojimą už išskirtinį indelį į kamerinę muziką.

2015 m., minint dvidešimtąjį ansamblio jubiliejų, muzikantai dalyvavo radijo laidoje „BBC Radio 3” ir surengė koncertus šiuolaikinės muzikos festivalyje „Huddersfield” bei Londono „Wigmore” salėje, ten atliko kompozitorių Egidijos Medekšaitės, Leo Chadburno, Martino Arnoldo, Jobinos Tinnemans, Vitalijos Glovackytės ir Cassandros Miller kūrinius.

Austėja Mikuckytė-Mateikienė, LRT

Anton Lukoszevieze.

Asmeninio archyvo nuotr.

VERBA VOLANT, SCRIPTA MANENT. ARBA NEPUBLIKUOTI JONO JABLONSKIO LAIŠKAI

Jūratė Jagminienė
Lietuvos švietimo istorijos muziejus

(Pradžia „Dirvos“ sausio 5 d. laidoje)

III.

Buvęs J. Jablonskio mokinys Antanas Jononis (poetas, kuni-gas) prisiminimuose rašė:

Buvo 1906/7 mokslo metai, kuomet turėjau laimės būti Jablonskio mokiniu ir lyžtelti nors truputėlį gimtosios kalbos iš jo lūpų. Tada teturėjau tik 12 metų ir buvau I-os klasės realisčių-kas. <...>

Išvydau pirmą sykį Jablonskį, jau žilą, smailia barz-dike, mėlyna rusų mokytojų uniforma, tik lietuviškai kalbantį mokytoją; <...>. Ko niekuomet neužmiršiu, tai jo veido lipšnios šypsenos. Pradėjome skaityti lietuvių pasakas, rašyti diktan-tus. Gerai įsivaizdinu, koks buvo tuomet mano rašymas, kuomet daugiau darydavau žodyje klaidų, negu jame raidžių. Tik vienas Konstantas Jablonskis, 7 kl. moksleivis (jubiliato sūnus), klaidų nedarė ir būdavo šaukia-mas rašyti ant lentos.

Kuriam laikui mūsų moky-tojas pranyko, ir išgirdome, kad serga. Po ligos vėl išvydome gerb. jubiliatą, kiek suliesėjusį, bet su ta pačia šypsena. <...>

Mokymas buvo mišrus, ben-drai visoms klasėms, nes ir vy-resniųjų klasių mokiniai lietuvių kalbos ne kiek daugiau mokėjo. Pirmą sykį prie jo ir aš lietuviškai rašyti paėmiau plunksną. 1907 m. Užgavėnėms gerb. ju-biliatas mums visiems uždavė darbo, paprašė visų užrašyti girdėtų ir vartojamų patarlių, priežodžių ir t. t., sakęs, tai būsią suvartota kažkokioms knygoms. Bet kam jos būsiančios reikalin-gos, aš tuomet neįsivaizdavau. Namie su tėvo pagalba su-rašiau, kaip mokėjau, didelėmis raidėmis patarlių pluoštą ir po atostogų su kitais draugais įteikiau Jablonskiui. Iš gerb. jubilianto gavome visi ačiū ir tai buvo didelė mums laimė...⁸

Pirmojo pasaulinio karo verpetuose

Traukdamasis nuo karo, J. Jablonskis su mokiniais pradžioje pateko į Veližo miestelį, didžiausią Vilniaus apygardos užkampį, toli nuo geležin-kelio (dabar Smolensko sritis, Rusija). Ten gyveno baisiomis sąlygomis, nusilpo, liga spar-čiai progresavo. Kai M. Yčas pakvietė J. Jablonskį atvykti į Voronežą, jis pasiūlymą priėmė. 1915 m. rudenį jau apsigyveno Voroneže ir lietuvių gimnazijo-se ėmė dėstyti lotynų ir lietuvių kalbas. Ten jau nevaikščiojo, į pamokas važiuodavo vežimėliu.

J. Jablonskis kiek pajėgdamas atsidėjo kalbai, lietuviškai ter-minijai. 1916 m. su kitais au-toriais parengė ir išleido dviejų dalių chrestomatiją „Vargo mokyklai“ ir jos priedą „Mūsų žodynėlis“ (1918), taip pat išlei-do rašybos taisyklių rinkinį.

Martynas Yčas (teisininkas,

laiko paskaitą. Kaip aš tuomet pagailėjau, kad aš ne dailinin-kas. Koks tai puikus siužetas! Prašyte prašosi, kad ant drobės perkeltum visą tą vaizdą.

Šiame siužete išreikštas visas mūsų vargo mokyklos pabėgėlių Rusuose mokyklos laikotarpis.⁹

Voroneže J. Jablonskis buvo visų pedagogų ir intelektualų dėmesio centre. Jablonskių bu-te vakarais rinkdavosi įvairių dalykų komisijų nariai, kurie rūpinosi lietuviška terminolo-gija. J. Jablonskis noriai jiems talkino, siūlydamas lietuviškus įvairių mokslo dalykų terminus. Tuo metu matematikos vadovėlių lietuvių kalba beveik nebuvo. Tiesa, 1906 m. P. Mašiotas išleido aritmetikos

vasarą J. Jablonskis persikėlė gyventi į Kauną. Laikinojoje sostinėje prabėgė metai – inten-syviausios mokslinės karjeros laikotarpis. 1922 m. išrinktas Lietuvos universiteto garbės nariu ir profesoriumi, buvo svarbiausias įvairių mokslo ir administracijos sričių termi-nologas, vadovėlių ir knygų kalbos taisytojas, literatūrinės lietuvių kalbos normintojas. Paminėtini didžiojo lietuvių kalbos mokytojo vadovėliai, išėję nepriklausomoje Lietu-voje: „Gramatika ir mokykla“ (1921), „Lietuvių kalbos gramatika“ (2-asis pataisytas leidimas, 1922), „Lietuvių kalbos vadovėlis“ (1925), „Pa-sakėčios“ (1927), „Linksniai ir

ciatyvos organizuoti lietuvių kalbos kursus neseniai iš Ru-sijos grįžusiems mokytojams. Laiškas rašytas 1919 m. rugsėjo 21 d. Kiti keturi J. Jablonskio laišakai rašyti kiek vėliau – tai dar niekur neskelbti kalbininko laišakai, adresuoti pedagogui, literatūros ir kalbos tyrinėtoji, vadovėlių autoriui, publicistui, kultūros veikėjui Zigmui Kuz-mickiui (1898–1976), kuriuos ir norime pristatyti visuomenei. Visuose laiškuose J. Jablonskis su savo bičiuliu aptarinėjo kalbos reikalus – tai jam rū-pėjo labiausiai. Jis jaudinosi, kad lietuvių kalbos mokytojai būtų kuo greičiau supažindini-nami su rašybos naujovėmis. 1926–1928 metais J. Jablonskio laišakai buvo rašyti ne jo paties ranka, o pagalbininkų, bet laiškus pasirašęs pats.

Išvardyti visų J. Jablonskio darbų neįmanoma, nes jis taisė daugybės raštų kalbą, neretai apie tai žinojo tik jų autoriai. Su mokiniais vertė vadovėlius, gro-žinę literatūrą, redagavo Julijos Žymantienės-Žemaitės, Gab-rielės Petkevičaitės-Bitės, Jono Biliūno ir kitų lietuvių rašytojų kūrinius. J. Jablonskis išugdė būrį lietuvių kalbos mokytojų, kalbininkų, kurie tęsė gerbiamo mokytojo tradicijas – puoselėjo bendrinę lietuvių kalbą. 1928 m. gegužės 15 d. J. Jablonskis apdovanotas Lietuvos didžiojo kunigaikščio Gedimino 2-ojo laipsnio ordinu.

Justinas Strimaitis (pedago-gas, kanklininkas, spaudos dar-buotojas, poetas, redaktorius) prisiminimuose rašė:

Per Aukštųjų kursų iškil-mingą atidarymą dalyvavo ir mūsų jubilias Jablonskis. Kiti įžymūs mokslo darbinin-kai sveikino pradendant tą didį darbą žodžiu, mūsų jubilia-tas – raštu. Sveikinimus lydėjo publikos gausūs delnų plojimai, o Jablonskis, jautrus būdamas, kelis kartus silpnomis rankomis suplojęs, nuo darbų pa-vargusių žilą galvą susiėmęs, verkė. <...> Kada p. Žemaitis, Aukštųjų Kursų vadovas, per-skaitė J. Jablonskio sveikinimą, kuris baigėsi žodžiais... „Aukite, dirbkite, bręskite. Jūsų J. Jablonskis“, – pasipylė audringas delnų plojimas, o sveikintojas tik nulenkę galvą ir susiėmęs ją rankomis verkė. Visa salė va-landėlei nutilo. Daugelio akyse publikoje žibėjo dėkingumo ašaros: suprato publika mūsų kultūros istorijos prasmės pil-nus žodžius.

Dalyvavo J. Jablonskis ir Steigiamąjį Seimą atidarant Kauno miesto teatre, mūsų kritusiems dėl Tėvynės laisvės kovotojams paminklą šventinant Vienybės Aikštėjį, aukštesniųjų mokyklų mokytojų suvažiavi-me...¹⁰

J. Jablonskio gyvenimas,
(Nukelta į 11 psl.)

Lietuvos universiteto profesoriai ir dėstytojai, 1925 m. Nuotrauka iš Lietuvos švietimo istorijos muziejaus rinkinių.

politikas, Lietuvos valstybės ir visuomenės veikėjas, publicis-tas) prisiminimuose rašė:

J. Jablonskis dėl nesveikatos išėjo iš mano gimnazijos ir turėjo gauti visą pensiją. Jo darbas oficialiai nutrūko, bet iš tiesų dar jo padaugėjo. Jis pasilieka vyrų gimnazijos globėjų tarybos nariu ir aktingai dalyvauja visų svarbesnių gimnazijos reikalų aptarime, redaguoja vadovėlius, taisyso kalbą, grupuoja būsimuo-sius filologus.

Reikia paminėti dar vienas dalykas. Vasaros metu 1917 me-tais, padedant Lietuvių centro komitetui ir Švietimo ministeri-jai, suorganizuota pirmieji lietu-vių mokytojų vasariniai kursai. Lektorium buvo pakviestas taip pat ir J. Jablonskis. „Saulės“ kursų bendrabučio sode po dideliu šakotu medžiu sudėti suolai, kuriuose sėdi gausinga ir įvairi auditorija. Čia matai beū-sius jaunus vyrus mokytojus ir jaunas mergaites, iš įvairių Rusijos kampų suvažiavusius, čia vėl mūsų seni veikėjai Pra-nas Mašiotas, Tomas Žilinskas, dr. Jonas Šliūpas, ką tik iš Ame-rikos atvažiavęs, ir kiti. Visi sėdi ir klauso lietuvių kalbos lektoriaus Jono Jablonskio, ku-ris savo račiukuose sėdėdamas

uždavinyną pradinėms mokyk-loms, buvo išleista keletas ir kitų autorių uždavinynų, tačiau kiekviename jų vartoti vis ki-tokie matematikos terminai. Todėl trys Lietuvos matemati-kai – P. Mašiotas, M. Šikšnys ir Z. Žemaitis, susirinkę pas J. Jablonskį, ėmėsi didelio ir labai reikalingo darbo: lietuviškų ma-tematikos terminų norminimo. Taip toli nuo Lietuvos karo me-tais gimė daug naujų lietuviškų žodžių – terminų, kurie, mažai pakitę, išliko iki šių dienų. 1917 m. J. Jablonskis išleido vadovėlį „Aritmetika. Mokslo pradžia ir terminai“. Voroneže pradėjo rašyti lietuvių kalbos gramatiką, ją baigė grįžęs į Vilnių 1919 m.

Nepriklausomoje Lietuvoje

Po ilgos, varginančios, dvi savaites trukusios kelionės traukiniu 1918 m. birželio pabaigoje J. Jablonskis ir kiti lietuvių inteligentai, mokslei-viai, karo pabėgėliai (iš viso 1 342 žmonės) iš Voronežo sugrįžo į Lietuvą. J. Jablonskis apsigyveno Vilniuje. 1919 m. P. Kriaušaičio ir Rygiškių Jono slapyvardžiu išleido „Lietuvių kalbos gramatiką“ – vieną geriausių ir išsamiausių lietuvių kalbos vadovėlių. 1919 m.

prielinksniai“ (1928), „Mūsų kalbos žodynėlio dalykai“ (1929). Ypač vertingi jo straips-niai kalbos norminimo klausimais – jų parašė per 234. Tačiau J. Jablonskio sveikata silpnėjo, jis ne tik nevaikščiojo, bet ir sunkiai valdė rankas, negalėjo rašyti. Straipsnius rašyti jam padėjo ateinantys studentai, ku-riems diktavo tekstus. Prie šio darbo labai prisidėjo ir nuo-latinė jo pagalbininkė žmona Konstancija. Akademinių darbų J. Jablonskis dirbo iki 1926 m., paskutinius ketverius metus pas-kaitas studentams skaitydavo savo bute.

Lietuvos švietimo istorijos muziejaus rinkiniuose saugo-mi ypač vertingi J. Jablonskio laišakai. Vienas unikalus laiškas, rašytas paties J. Jablonskio ranka ir adresuotas pedago-gui, publicistui, vadovėlių autoriui Juozui Damijonaičiui (1871–1926). Laiške J. Jablonskis prašo J. Damijonaičio savo pažįstamai Zofijai Jucevičaitėi-Nečajevienei surasti mokytojos darbą kurioje nors lenkų ar rusų mokykloje, nes „ji labai reikalinga (duonos ir) darbo“. Taip pat laiške auto-rius užsimena, kad būtų gerai, jei J. Damijonaitis imtųsi ini-

Jungtinių Amerikos Valstijų vėliava.

ŽVAIGŽDĖTOJI VĒLIAVA (THE STAR-SPANGLED BANNER)

*O, sakyk, ar matai rytui brėkstant aušroj
Tai, ką mes išdidžiai dienai gėstant stebėjom:
Juostas jos ir žvaigždes pavojingoj kovoj,
Viršum kuorų didžių glamonėjamas vėjo.
Ir raketų gaisai, bomboms sprogtant aukštai,
Mus guodė nakty – vėliava dar tenai.
Sakyk, ar žvaigždžių vėliava vis dar plakas,
Virš laisvųjų šalies ir narsuolių namų?*

*Toluj vos matyt, per miglas vandeny,
Ten kur priešo gauja pasaly pinkles audžia,
Ką ten vėjas stiprus, virš didingų kalnų,
Glaudžia sau prie širdies ir erdvėje išskleidžia?
Ji žėruoja skaidrioj pirmoj ryto šviesoj,
Jos didybė visa atsispindi bangoj,
Tai žvaigždžių vėliava, te ilgai ji dar plakas,
Virš laisvųjų šalies ir narsuolių namų.*

*Ir kur tos gaujos priesaika apgauli,
Ar šis karas baisus ir jo mūšiai vylingi
Neatims mums namų ir šalies mylimos?
Juos apšlakstė krauju priešo žingsniai nuodingi,
Prieglaudos sau neris samdinys ir vergas,
Nuo siaubo grėsmės – tiktai kapo tamsa,
Bet žvaigždžių vėliava išdidžiai plevėsuoja
Virš laisvųjų šalies ir narsuolių namų.*

*Tebūnie amžinai, kad laisvieji stovės,
Tarp gimtųjų namų ir tarp karo griuvėsių,
Pergalėj ir taikoj jie sargyboj budės,
Garbins Jėgą, kuri gynė kraštą nuo priešo.
Mes privalom laimėt, einam tiesos keliu,
Mūsų šūkis tebus: „Mes pasitikim Dievu”,
Ir žvaigždžių vėliava vėl plazdės pergalingai
Virš laisvųjų šalies ir narsuolių namų!*

Vytauto Matulionio vertimas

LAIŠKAS

Gerb. Redaktorium,

Amerikos Prezidento Joe Biden inauguracijos dienos proga, siunčiu Jums mano pilną (keturių posmų) Amerikos himno „The Star Spangled Banner” (Žvaigždėtoji vėliava) vertimą. Jo žodžiai yra iš eilėraščio „McHenry forto gynimas” („Defence of Fort McHenry”). Jį parašė 35 metų advokatas, poetas-mėgėjas Francis Scott Key. Jis stebėjo Britų Karališkojo laivyno

(Atkelta iš 11 psl.)

VERBA VOLANT, SCRIPTA MANENT. ARBA NEPUBLIKUOTI JONO JABLONSKIO LAIŠKAI

kaip ir jo amžininkų, buvo sudėtingas ir sunkus. Jis išgyveno lietuviškos spaudos draudimo metus, paženklintus dideliais išbandymais, pavojais, trėmimais ir atkaklia kova už lietuvišką žodį. Pergyveno Pirmojo pasaulinio karo baisumus, ankstyvą negalią, bet vis tiek nenuilstamai dirbo Lietuvos kultūros, švietimo, lietuvių kalbos tvarkymo bei terminologijos srityse. Perskaičius prieš 100 metų J. Jablonskio parašytus žodžius: „Maža garbė svetimomis kalbomis kalbėti, didi gėda savosios gerai nemokėti”, kyla vertas pamąstymo (išties retorinis) klausimas: ar tikrai gerai mokame gimtąją kalbą?..

(Pabaiga)

8. Jononis A. Į Lietuvą grįžęs: Šiauliuos, Vilniuj, Panevėžy. Op. cit., p. 559.
9. Yčas M. Vėl už Lietuvos sienų: Breste, Gardine, Veliže, Voroneže. Op. cit., p. 573.
10. Strimaitis J. Nepriklausomoje Lietuvoj. 60 metų amžiaus sukaktuvės. Op. cit., p. 576–577.

Fort McHenry bombardavimą Baltimorės mieste. Jį įkvėpė didelė Amerikos vėliava, 15 žvaigždžių ir 15 juostų „The Star Spangled Banner”.

Ši giesmė buvo oficialiai patvirtinta Jungtinių Valstijų laivyno naudojimui 1889 m. ir prezidento Woodrow Wilson 1916 m., o Kongreso nutarimu, 1931 m. kovo 3 d., kurį pasirašė prezidentas Herbert Hoover, ji tapo Amerikos himnu.

Himno žodžiams muziką sukūrė anglų kompozitorius John Staffor Smith. Prieš 1931 m. į himno vietą kandidavo „America The Beautiful” („Gražioji Amerika”).

Dėl plačios skalės, Amerikos himnas neprofesionaliams dainininkams yra sunkiai „įkandamas”. Du kartus Amerikos himnas buvo panaudotas ypatingomis progomis: dieną po 1991.09.11 teroristų išpuolio New York, rugsėjo 12 d. karalienė Elžbieta sulaužydama tradiciją, leido jį groti Buckingham rūmuose kaip užuojautos ir paramos mostą Britanijos sąjungininkei Amerikai; sekančią dieną, šv. Pauliaus katedroje, Londone, prisiminimo apeigoje, karalienė pati įsijungė į Amerikos himno giedojimą. Nuoširdžiai

Vytautas Matulionis, Cleveland Hts., OH, 2020 m. gruodžio 28 d.

„STIPRYBĖS SEMIUOSI IŠ LIETUVOS”: PREZIDENTŪROJE PAMINĖTOS ŠIMTOSIOS GIMBUTIENĖS GIMIMO METINĖS

Marija Gimbutienė Lietuvoje, 1993 metai. Marija Gimbutienė, dukra Živilė Gimbutaitė, Marijos brolis Vytautas Alseika / A. Tarvydo nuotr.

Minint iškilios mokslininkės Marijos Gimbutienės šimtąsias gimimo metines, prezidentūroje surengta virtuali konferencija „Stiprybės semiuosi iš Lietuvos”, globojama pirmosios ponios Dianos Nausėdienės. 2021-uosius metus Seimas ir UNESCO paskelbė M. Gimbutienės metais.

Virtuali konferencija, skirta M. Gimbutienės šimtmečiui, vyko prezidento rūmų Baltojoje salėje. Būtent čia 1988-aisiais, tuomet Meno

darbuotojų rūmuose, mokslininkė per viešnagę Tėvynėje skaitė vieną iš savo paskaitų. Šiandien jos asmenybę ir veiklą prisiminė Lietuvos akademinės ir švietimo bendruomenės.

„Tai istorija moters, nebijojusios imtis nei sunkaus fizinio darbo, nei giliausių intelektualinių paieškų, vardan lietuviybės išsaugojimo tuomet, kai Lietuvos valstybė egzistavo tik kaip ne-reali svajonė”, – kalbėjo D. Nausėdienė.

M. Gimbutienė gimė Vilniuje, dėl karo pasitraukė į Vokietiją, vėliau – į Jungtines Amerikos Valstijas. Savo mokslo darbuose ji gilinosi į senąją lietuvių kultūrą, mitologiją, tautosaką, tyrinėjo baltų ir indoeuropiečių istoriją bei senosios Europos civilizaciją, įkūrė naują tarpdalykinę discipliną – archeomitologiją. „Visose jos nagrinėjamosiose temose buvo gyva jungtis su Lietuvos praeitimi. Lietuva-baltai-indoeuropiečiai-Senoji Europa. Tokia jos ieškojimų grandinė vedė gilyn, į mūsų Tėvynės kilmės paieškas”, – aiškina kultūros istorikė habil. dr. Ingė Lukšaitė.

Savo stiprybės šaltiniu M. Gimbutienė vadino Lietuvą ir pabrėždavo – kultūrinimo darbas esąs jos pareiga.

„Tik vidinė kultūra, tik vidinis lietuviškumas išliks amžiams. Statėm rūmus, pirkom, aukojom ginklus – viskas tam, kad kitam atiduoti. Mano šūkis – auginti tai, ko nėra joks barbariškumas ir joks barbariškiausias priešas negalėtų išplėsti. Reikia išryškinti lietuvišką kultūrą, ugdyti kultū-

rinį elitą. Tai manau, kad tais Gimbutienės žodžiais galima suvokti, kokia įdomi, kokia plati buvo jos asmenybė, kokia gyva jos atmintis ir kodėl tie metai yra puiki proga prisiminti, kokią iškilų asmenybę, pasaulinio garso lietuvių turime”, – džiaugėsi prezidento vyriausioji patarėja, istorikė dr. Jolanta Karpavičienė.

Mokslininkės šimtmečiui skirti renginiai prasideda ir Jungtinėse Amerikos Valstijose – per M. Gimbutienės šimtąjį gimtadienį sausio 23-iają pradėjo veikti visus metus trukianti virtuali paroda, kurią pristato Kalifornijoje veikiantis Opus archyvų ir tyrimų centras.

„Virtualioje parodoje eksponuojama tai, ką ištraukėme iš archyvų. Marijos kolekcija ypatinga savo vizualumu. Joje – daugiau nei bet kurioje kitoje mūsų kolekcijoje vizualių eksponatų – tūkstančiai archeologinių iliustracijų ir paveikslų”, – teigia centro atstovė dr. Devon Deimler.

Lietuvoje visus metus planuojama ir virtualių, tikimasi ir fizinių renginių, skirtų mokslininkės šimtmečiui.

Ieva Žigaitė, Margarita Alper, LRT

AUKCIONE BUS PARDUODAMA DALIS LIETUVOS KREPŠINIO ISTORIJS – 1992 M. OLIMPINIŲ ŽAIDYNIŲ KREPŠINIO LENTA SU LANKU

Ar norėtumėte savo krepšinio aikštėje mėtyti į krepšį, kurį skrodė taiklūs Arvydo Sabonio ir Michaelo Jordano metimai? Tokia galimybė atsirado viename internetiniame aukcione, kuris parduoda 1992 m. Barcelonos olimpinių žaidynių krepšinio turnyre naudotą lentą su lanku ir tinkleliu.

Internetiniame aukcione „Golden Auction“ parduodamo krepšinio istorijos egzemplioriaus pradinė kaina yra 25 tūkst. JAV dolerių, tačiau neabejojama, kad ši suma tikrai išaugs.

2015 m. Barcelonos olimpinių žaidynių krepšinio finalo kamuolys buvo parduotas net už 230 tūkst. dolerių.

Šią lentą iškart pasibaičius žaidynėms tiesiai iš jų organizatorių įsigijo vienas iš žaidynių darbuotojų. Aukciono puslapyje teigiama, kad aukciono laimėtojas gaus visus autentiškumą patvirtinančius dokumentus.

Teigiama, kad lenta yra akivaizdžiai naudota, matosi

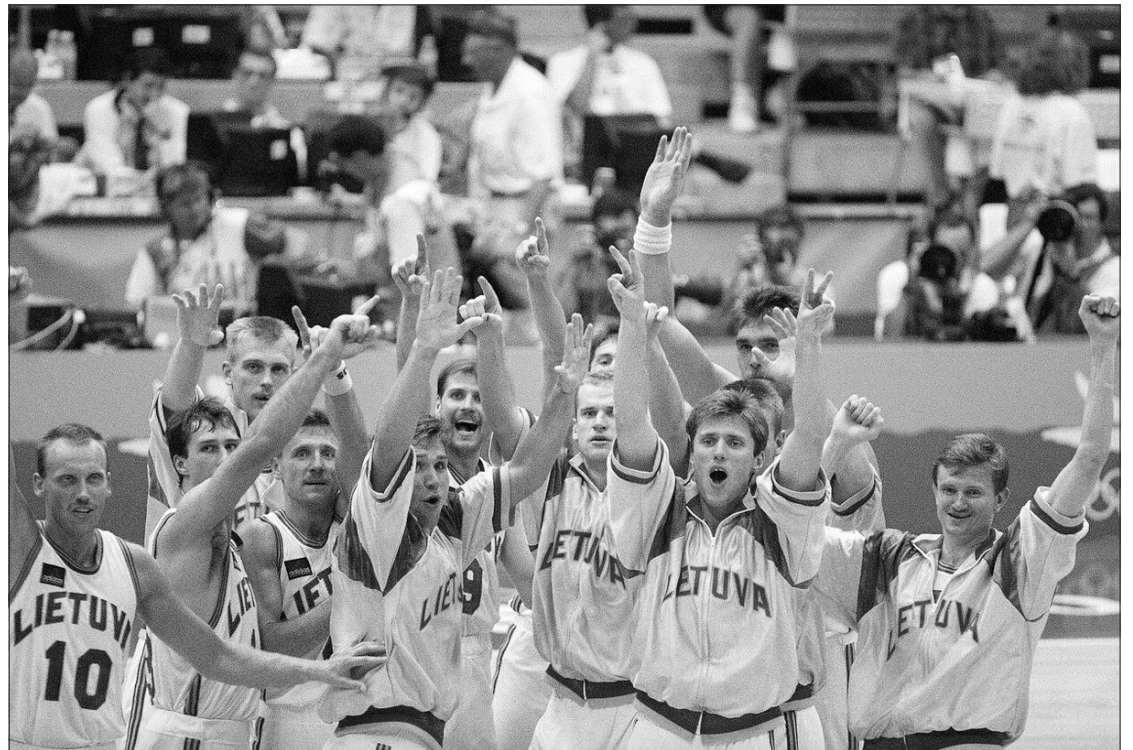
dėvėjimo žymės, ant jos krašto priklijuotas visose to metu nuotraukose matomas FIBA lipdukas. Krepšinio lankas yra su originaliu tinkleliu iš 1992 m. žaidynių.

Visos 1992 m. krepšinio turnyro rungtynės vyko toje pačioje Barcelonos arenoje, tad teoriškai kažkur turėtų būti ir antra tokia lenta su lanku. Ar ji išsaugota iki mūsų dienų – nėra žinoma.

1992 m. žaidynėse JAV atstovavo iš pirmo ryškumo žvaigždžių sudaryta „Svajonių komanda“ su Michaelu Jordanu, Scottie Pippenu, Karlu Malone'u, Patricku Ewingu, Charlesu Barkley, Larry Birdu ir kitais.

Visas 8 pergales iškovoję amerikiečiai varžovus triuškinamo vidutiniu 40 taškų skirtumu, o pusfinalyje 127:76 įveikė Lietuvos krepšininkus su Arvydu Saboniu, Šarūnu Marčiulioniu, Rimu Kurtinaičiu ir Artūru Karnišovu.

Finale JAV krepšininkai 117:85 įveikė Kroatiją.

Lietuvos krepšinio rinktinė 1992 m. olimpinėse žaidynėse.

AP

Aukcione dalyvauti galite tinklalapio nuorodoje:

https://goldinauctions.com/1992_Barcelona_Olympic_Games_Used_Men_s_Basketball-LOT72144.aspx

LRT

**LIETUVIŲ RADIO PROGRAMA girdima antradieniais
9:00-10:00 val. vak. iš WPAT stoties 930 AM banga.**

Interneto svetainė: WWW.WPAT930AM.COM

Dėl pranešimų ir skelbimų kreiptis į dr. Giedrę Kumpiką,
82-32 Bell Blvd., Hollis Hills, NY 11427. Tel. (718) 776-1687.
Fax: (718) 479-8923. E-mail: amberwings@mac.com

BALTARUSIJOS REŽIMĄ SUKRITIKAVĘS, SULAUKĖ GRASINIMŲ

Lietuvos ledo ritulio legenda Darius Kasparaitis ir toliau nekeičia nuomonės apie Tarptautinės ledo ritulio federacijos (IIHF) sprendimą atimti teisę iš Baltarusijos surengti 2021 m. pasaulio čempionatą. Tiesa, lietuvis neslepia, kad po savo išsakytos pozicijos sulaukė grasinimų.

Anksčiau interviu rusų „sport-express“ davęs D. Kasparaitis teigė, kad sprendimas nerengti pasaulio čempionato Minske yra teisingas, mat Baltarusijoje vyksta politinis karas, situacija darosi panaši į Čėčėnijos.

Dabar, kalbėdamas su „by.tribuna.com“, D. Kasparaitis pareiškė, kad galbūt suklydo su Čėčėnijos palyginimu, bet jo nuomonė Baltarusijos ir Aliaksandro Lukašenkos

atžvilgiu nesikeičia.

„Karo Baltarusijoje nėra, tačiau tuo pat metu naikinami žmonės, jiems neleidžiama reikšti nepasitenkinimo. Tai taip pat galima laikyti didžiu nusikaltimu“, – sakė buvęs sportininkas.

„Galiu tik pasikartoti – pritariu IIHF sprendimui dėl pasaulio čempionato. Kol šalyje nėra tvarkos, kol Minske vyksta susidūrimai su saugumiečiais, tęsiasi protestai ir sulaikymai, tol neįsivaizduoju, kaip būtų galima kviešti turistus ir užtikrinti komandų bei svečių saugumą. Baltarusija čempionatą galės rengti kitą kartą, kai viskas bus nurimę“, – tęsė D. Kasparaitis.

Paklaustas, ar po aštrių komentarų apie Baltarusiją nesulaukė piktų komentarų ir

grasinimų, D. Kasparaitis atsakė: „Žinokite, kad anksčiau man labai panašiai buvo ir pačioje Lietuvoje. Rašydavo, kad aš toks ar anoks, žaidžiau už Rusiją, esu pasidavėlis, kurį reikėtų pamiršti. Visose šalyse yra kvailių.“

Atsakydamas į klausimą, ar piktas žinutes jam siuntė patys baltarusiai, D. Kasparaitis vėl paminėjo lietuvius: „Nežinau, ar baltarusiai, gal lietuviai. Tiesiog bjaurios žinutės. Galiu pasakyti, kad aš visada gerbiau Lietuvą, Rusiją, Baltarusiją. Esu dėkingas Baltarusijai. Jau nystėje esu treniravęsis Minske, net bandžiau žaisti „Junost“ komandoje. Pralaidau gal mėnesį, bet paskui pabėgau namo, nes buvau mažas ir pasiilgau mamos. Bet Baltarusiją prisimenu gražiai, turiu čia draugų.“ LRT

LIETUVOS ŠOKĖJŲ ANT LEDO PORA SULAUKĖ DŽIUGIOS ŽINIOS

Tarptautinė čiuožimo federacija skelbia, kad kovo 22-28-tą dienomis Švedijos sostinėje Stokholme numatytas pasaulio dailiojo čiuožimo čempionatas įvyks. Tiesa, čiuožimo federacija tik patvirtino norą žūtbuti surengti čempionatą.

Viską lems pandemine situacija. Pakanka prisiminti, kad dėl pandemijos buvo atšauktos praėjusių metų kovą Monrealyje turėjusios vykti planetos pirmenybės.

Atšauktas ir šį sausi

Kroatijoje turėjęs vykti Europos čempionatas. Buvo nuogastaujama, kad neįvyks planetos pirmenybės ir Švedijoje.

Kol kas iš Lietuvos atstovų kelialapį į pasaulio čempionatą turi šokėjų ant ledo pora Allison Reed ir Saulius Ambrulevičius.

Pasak Lietuvos čiuožimo federacijos prezidentės Lilijos Vanagienės, Kanadoje besitreniruojantys šokėjai ant ledo tikrai vyks į Švediją. Tiesa, nerimą kelia klausimas kaip

po pirmenybių reikės grįžti į Monrealį, mat dėl pandemijos patekti į Kanadą yra labai sudėtinga, reikia šios šalies institucijų leidimų.

Štai pirmojo leidimo įvažiuoti į Kanadą Lietuvos pora laukė pusę metų. Lietuvos atstovus Kanadoje treniruoja buvę šios šalies šokėjai ant ledo Marie-France Dubreuil ir Patrice'as Lauzonas. Šie treneriai tarp savo auklėtinių turi ir daugkartinius pasaulio ir Europos čempionus iš Prancūzijos Gabriellą Papadakis ir Guillaume'ą Cizeroną.

LRT

JAKUBS AND SON Laidojimo Įstaiga

**William J. Jakubs Sr.
William J. Jakubs Jr.
Stephen Waite**

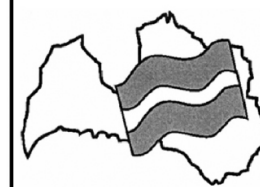
Licenzijuoti direktoriai ir balzamuočiai

936 East 185th Street, Cleveland, OH 44119
36000 Lakeshore Blvd. Eastlake, OH 44095

Telefonas (216) 531-7770

Laidotuvių koplyčia erdvi, vėsinama,
Teikianti jaukią atmosferą liūdesio valandoje.
Didelė aikštė automobiliams pastatyti.

Now serving Lithuanians, including former Taupa Members!

**Latvian Cleveland
Credit Union**

1385 Andrews Avenue
Lakewood, Ohio 44107
216-228-1996 or 800-577-1996
latvian@ameritech.net

Hours: Mon, Wed, Fri 9:00AM-3PM
Tue 9:00AM-5:30PM

Sun 9:30-10:30AM, 1st and 3rd Sundays each month, except Federal Reserve holiday weekends

View our Website and Facebook page for a list of our services:

www.latvianclevelandcu.org

www.facebook.com/latvianclevelandcu

